

APOCALIPSI JESUCRITOBA JUAŁA CAWABIDA

Jesu ume n̄badā Juałba nał cartada b̄asia. Poa 95are b̄asia. Griego bedeade apocalipsiba jara b̄la “unubida” wa “cawabida.”

Domitiano abadada poa 81neba aña 96daa Romanebema boro basia. Mał ewaride leyda b̄asidaa jūmarāba Ācōrēa bia bedeab̄da quīrāca Romanebema boroa bia bedeadida panla. Māwā oë b̄l carea Juałra preso b̄asia.

Małne Jesucritoba Juała nał cartara b̄abisia djabarā siete purude bearā itea. Jesuba b̄libidada Juałba jūma cāimocara quīrāca unusia. Juałba Jesu įjā bearāa cawabisia Jesura wārāda ādjirā ume b̄la idjabā dārāéne dji quīrūda jūma poyaida. Jarasia Jesucrito zedacarea Ācōrēba diauruda, jūma idjiare bea sida babueida. Idjabā jarasia diauruba Critodērā beab̄la sida ewariza Ācōrē purude bia duananida.

Dadjirāba nał cr̄icha droma 2:10de b̄l b̄lra quīrānebađida panla: “Bārā dārāéne bia mīgadira wayarānadua. ¡Urīnadua! Diauruba l̄cagla bārānebemada preso jidabiya įjā panani cawaya. Bārāra dārānaě bia mīgadria. Barib̄la bārā beab̄da sida įjā pananadua. Małbe m̄la bārāra ewariza zocai b̄lya.”

Nał cartade Juałba naärā b̄lada

¹ M̄la Jesucrito nezoca Juała. Nał cartade b̄l b̄la Jesucritoba bajāneba m̄la cawabidada. Mał

cawabidara Ācōrēba Jesucritoa cawabisia idji ījā ɓeaa cawabimārēā dārāéne cārēda sāwāida.* Jesucritoba bajānebema nezocada māmaa diabuesia mañra cawabimārēā.

² Jūma māa ununara wārāda jara ɓla. Māa jaraya nañ bedeara Ācōrēneba ze ɓlda idjabāa Jesucritoba wārāda cawabisida.

³ Mañ sāwāinebema bedea djabarā quīrāpita lebərlra bio bia ɓaya. Idjabāa nañ bedea ūrīnapeda ījā o ɓeara bio bia ɓeadia, nañ bedeara dārāéne māwāi bērā.

Djabarā Asia druadebema itea Juañba ɓlda

⁴ Māra Juaña. Nañ cartara ɓlbərla djabarā Asia druadebemarā itea. Siete purudaa diabuebərla. Māa quīrīā ɓla Ācōrēba idji biadeba bārāra careba ɓaida idjabāa necai ɓaira bārāa dia ɓaida. Idjira ɓla, nañna ɓasia, idjabāa ewariza ɓaya. Idjabāa māa quīrīā ɓla Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita siete jaure panlba māwā o pananida.†

⁵ Mañ awara quīrīā ɓla Jesucritoba māwā o ɓaida. Idjia Ācōrēnebemada wārāda jarabaria. Beu ɓadada nañrā ɬrēbasia ewariza zocai ɓai carea. Jūma nañ ējūñebema bororā cāyābara dji dromaara ɓla. Idjia dadjirāra quīrīā ɓla idjabāa idji oađeba cadjiruadebemada ēđrl ɓasia.

⁶ Dadjirāra ɓasia Ācōrē purude sacerdoteda ɓeadamārēā. Māwā idji Zeza Ācōrēba quīrīā ɓla o panania. Idjia bia bedeadida panla. Bia ɓla

* ^{1:1} *Idji ījā ɓeaa.* Griego bedeade ɓl ɓla “nezocarāa.” † ^{1:4} *Siete jaure panlba.* ɬcərlmaarā mañ siete jaure panlra Ācōrē Jaureda māwā ɓla. Idjabāa ɬcərlmaarā mañ jaure siete panlra bajānebema nezocarā dji dromada māwā ɓeaa.

idjidr^λ ewariza jūmarā Boroda baida. Wārāda bia b^λa māwā baida.[‡]

⁷ Úrīnadua. Critora jārārāne zeya. Mañne jūmarāba ununia. Idji supedada biða ununia.

Idji unub^λdaðe jūma nað eðjūñebemara jīānia.[§] Wārāda māwā baya.

⁸ Dadjirā Boroba jarasia: “Māra ne jūma poya o b^λ Ācōrēa. Māra dji Alpaa idjabā dji Omegaa.* Mañba jara b^λa māra dji naārābemada idjabā dji jīrūarebemada. Māra b^λa, naēna basia, idjabā ewariza baya.”

Juañba Crito ununa

⁹ Māra bārā djaba Juañba. Dadjirāra Jesucrito ume pan^λ bērā māra bārā ume Ācōrē purudebemaa, bārā ume bia mīga b^λa, idjabā bārā ume jūma droa b^λa. Ācōrē bedea jaradia b^λ carea idjabā Jesudebema wārāana a b^λ carea māra morro droma Patmo abadade b^λsidaa.

¹⁰ Dadjirā Boro Jesucrito itea wagabada ewaride māra Ācōrē Jauredeba basia.[†] Mañne mā ñecarraare aþaþba bedea b^λda ūrīsia. Idji bedeara cachiru jīgua quīrāca basia.

¹¹ Mañba jarasia: “Bla unub^λrāda cartade b^λpeda djabarā siete puru beade pan^λmaa diabuedua: Epesodaa, Esmirnanaa, Pergamona,

[‡] **1:6** *Wārāda bia b^λa māwā baida.* Griego bedeade b^λ b^λa: “Amén.”

[§] **1:7** Mateo 24:30; Juañba 19:34-37. * **1:8** Griego alfabetode alpara dji naārābemala letraa, omegara dji jīrūarebemala letraa. † **1:10** *Dadjirā Boro Jesucrito itea wagabada ewaride.* Jesu ñrēbadacarea domiaza djabarāba idji ñrēbadara quīrānebabadjidaa. Idira domin-goza māwā obadaa.

Tiatiradaa, Sardidaa, Piladelpiadaa, idjabā Laodiceadaa.”‡

12 Mañne mña jēda ac̄sia caida bedea b̄la cawaya. Ac̄b̄l̄r̄d̄e siete īb̄r̄a oro odada unusia.

13 Mañ siete īb̄r̄a ēsi ēberā zaca b̄lda unusia.§ Idjia cacuađe jñ b̄la r̄a edu jīrū daucha jūē basia. Idji ju caita oro odada trājñ basia.

14 Idji budara totroa querasia oveja cara quīrāca wa nieve quīrāca. Idji daura t̄lb̄ urua quīrāca basia.

15 Idji jīrūra bronce t̄b̄d̄e dorraþariped̄a r̄ada quīrāca urua basia. Idji bedeara do jururua b̄la quīrāca jīguasia.

16 Idji j̄wa araare ch̄idauda siete eroþasia. Idji itedēba djōbada neco quida umena pewedea era b̄lda odja nūmasia. Idji quīrāra l̄mādau dorrodorroa quīrāca basia.

17 Idji unuside ne wayaaba mña idji jīrū caita beud̄a quīrāca egode tabesia. Barib̄l̄r̄ idji j̄wa araarebemada mñ l̄r̄l̄ b̄lp̄eda jarasia: “Ne wayarādua. Mña dji nañrābemaa idjabā dji jīrūarebemaa.

18 Mña dji Zocai ðla. Mña beudamīna ac̄d̄ua zocai b̄lda, idjabā ewariza zocai b̄aya. Mñab̄l̄r̄ beudarāra l̄r̄ebabida b̄la.*

‡ **1:11** Griego bedeade l̄c̄l̄r̄l̄ cartade nañ sida b̄l̄ b̄la: “Mña dji Alpaa idjabā dji Omegaa. Mañba jara b̄la mña dji nañrābemada idjabā dji jīrūarebemada.” § **1:13** Ēberā zaca b̄lda. Griego bedeade nāwā b̄l̄ b̄la: “Nañ djara edadaca b̄lda unusia.” Abari quīrāca jara b̄la Daniel 7:13de. * **1:18** Mñab̄l̄r̄ beudarāra l̄r̄ebabida b̄la. Griego bedeade nāwā b̄l̄ b̄la: “Mñab̄l̄r̄ ēberārā beudiþebema yavera eroþla. Beupedada duanmabemaa yavera eroþla.”

19 B a unu b da cartad  b dua. Idi s w  n m da idjab  j r are s w  n mainebema s da b dua.

20 M a cawabiya b a ununa siete ch dau m j wa araarebemane ero ba c r eda jara b da idjab  ma l siete  b r  oro o aba c r eda jara b da. Ma l siete ch dauba jara b la baj nebema nezocar  siete pan da. Ma l siete pan ba djabar  siete puru  ead e pan da wagabadaa.  djiza djabar  puru a a de pan da wagabadaa. Dji  b r  si te pan ba jara b la djabar  siete puru  ead e pan nebemada.”

2

Critoba djabar  Epeso purudebemar  itea b bida

1 Idjia m a n w  jarasia: “Djabar  Epeso purudebema wagabari baj nebema nezoca itea cartad  n w  b dua:

Idji j wa araarebemane ch dau siete ero ba, siete  b r  oro oída t  na n ba n w  jara b la:

2 B r aba o pan ra m a cawa b la. M  itea bio traja pan da idjab  bia m iga pan ne j ma droa pan da cawa b la. B r aba dji cadjurua obadar a iduaribidacada cawa b la.  c g l  b r amaa w napeda Jesucritoba diabuesiada abadjidaa.* Barib r a b r aba qu r acuita ac  pan neba cawasidaa  djir ra sewaida  eada.

3 B r  m  carea bia m iga pan ne j ma droa pan a idjab  s na  m  itea bia traja pan a.

4 Barib r a na g da m a bi  unu b la: b r aba na r a qu r a ero beadara idira m cua ne  pan a.

* **2:2** *Jesucritoba diabuesiada abadjidaa.* Griego bedeade b l  b la “ap stoles.”

5 Mał bẽrã quĩrãnebadadua bãrãba naãrã quĩrãa eroapananada.[†] Wayacusa Ăcõrëmaa zedadua. Odadua bãrãba naãrã bia o panana quĩrãca. Bãrãda wayacusa Ăcõrëmaa zedaõbãrla, mãa bãrã cawa ode wãya.[‡] Mañne bãrã ïbãrãra ãyã bãyla.

6 Baribãrla naãgãda bia o panla: Nicolá õpẽ beaba biẽ obadara bãrãba quĩrãnacaa. Mãa bidã quĩrãcaa.

7 Dji cãwãrla bara bãlba ûrãdua Ăcõrẽ Jaureba djabarãa jara bãrla. Cadjirua poyapedadãrãa mãa bacuru zocai bai diabaridebema nejõda idu jõbiya. Mał bacurura Ăcõrẽ ejãa biya quirude bãla.”

Critoba djabarã Esmirna purudebema itea bãbida

8 “Djabarã Esmirna purudebema wagabari bajãnebema nezoca itea cartade nãwã bãdua:

Dji beupeda wayacusa zocai bãrla dji naãrãbemaa idjaba jírãrebemaa. Idjia nãwã jara bãla:

9 Bãrãba o panra mãa cawa bãla.[§] Bia mõga panrla idjaba ne neẽ beada cawa bãla. Mãwãmõna Ăcõrëneba bãrãra ne bara beaa. Mãa cawa bãla lçrla judiorãba bãrãnebemada

[†] 2:5 Griego bedeade nãwã bãl bãla: “Quĩrãnebadadua sãmaõba baesizada.” [‡] 2:5 Bãrã cawa ode wãya. Griego bedeade lçrla cartade nãwã bãl bãla: “Dãrãéne mãa bãrã cawa ode wãya.” [§] 2:9 Bãrãba o panra mãa cawa bãla. Griego bedeade lçrla cartade maõra neõa.

biē bedeabadada. Ādjirāra Ācōrē ēberārāana abadamīna māwāéa.* Ātebərl diauru ēberārāa.†

10 Bārā dārānéne bia mīgadira wayarānadua. ūrīnadua! Diauruba ɬcərl bārānebemada preso jidabiya ījā panani cawaya. Bārāra dārānaē bia mīgađia.‡ Baribərl bārā beabəda sīda ījā pananadua. Małbe māla bārāra ewariza zocai bəya.§

11 Dji cəwərl bara bəba ūrīdua Ācōrē Jau-reba djabarāa jara bəra. Cadjurua poyapedađara ewariza Ācōrēnebemada jīga bəedaě.”*

Critoba djabarā Pergamo purudebema itea bəbida

12 “Djabarā Pergamo purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartade nāwā bədua:

Djōbada neco quida umena pewedea era erođba nāwā jara bəa:

13 Bārāba o panrla māla cawa bəla.† Idjabā cawa bəla bārā panabadama diaurura dji droma chūmebada buguedē chūməda. Māwāmīna bārāba māda wādibida ēpē panla. Bārā purude diauru ɬabarima djaba Antipa mā carea beasidade bārāba mā ījā panrla igaradaě

* **2:9** Ācōrē ēberārā. Griego bedeade bá bəa “judiorā.” † **2:9** Diauru ēberārā. Griego bedeade bá bəa: “Diauru ume dji jərebada dedebemarāa.” ‡ **2:10** Dārānaě. Griego bedeade “die ewari” bá bəa. § **2:10** Ewariza zocai bəya. Griego bedeade nāwā bá bəa: “Māla borobari zocai ɬaidebemada bārāa diaya.” * **2:11** Ewariza Ācōrēnebemada jīga bəedaě. Griego bedeade bá bəa: “ɬarima umé beudaěa.” † **2:13** Bārāba o panrla māla cawa bəla. Griego bedeade ɬcərl cartade małra neěa.

basía. Djaba Antipaba ne jūmane mānebemada bedeabadjia.

14 Baribʌrʌ naðgʌda mā bið unu bʌla. ʌcʌrʌ bärä tāenabemaba Balaalba jaradiadara ēpē panʌa.[‡] Balaalba Baláa jaradiasia sāwā israelerära cadjiruade baevida. Jwaba oða ācōrēa nedjara diadada cobibadjia idjaba auduada obibadjia.

15 Idjaba ʌcʌrʌ bärä tāenabemaba Nicolá ēpē bœaba jaradiabadara ēpē panʌa. Mañ jaradiabadara mā quīrīäcaa.[§]

16 Mañ bērä wayacusa Ācōrēmaa zedadua. Māwā oðaebʌrʌ, mā dārāéne bärä cawa oðe wāya. Mañne neco mā itedeba odja nūmʌba mañ ēberärä ume djöya.

17 Dji ɔwʌrʌ bara bʌba ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara bʌra. Cadjirua poyapedaðarāa mā maná mērā badara cobiya idjaba mōgara zaque totroa quiruda diaya.* Mañ mōgara zaquede trʌ djiwidida bʌla. Ni aþalba mañ trʌra adua bʌla. Baribʌrʌ dji edabʌrʌba cawaya.”

Critoba djabarā Tiatira purudebema itea bʌbida

18 “Djabarā Tiatira purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartade nāwā bʌdua:

Ācōrē Warra daura tʌbʌ urua quīrīäca bʌla, idji jīrūra bronce ʌrada uruabari quīrīäca bʌla. Idjia nāwā jara bʌla:

[‡] **2:14** Numero 22:1deba abā 25:3ðaa; 31:16. [§] **2:15** Mañ jaradiabadara mā quīrīäcaa. Griego bedeade ʌcʌrʌ cartade mañra neéa. * **2:17** Manára Ācōrēba diabueda pañ basía. Exodus 16:31-34.

19 Bārāba o panʌra mλa cawa bλa. Bārā quīrīānebemada, mλ ījā panʌnebemada, mλ itea o panʌnebemada, idjabā jūma droa panʌnebema sida cawa bλa. Bārāba naārā o panana cāyābara idi biara o panʌda cawa bλa.

20 Baribʌrla naāgʌda mλa biē unu bλa. Wērā Jezabel abadaba sewa jaradia bλra bārāba iduaribi panʌa.[†] Idjira Ācōrēneba bedeabariada abaria. Mañne idjia jaradia bλdeba mλ nezocarāra cūrūgabaria auðua nībadamārēā idjabā nedjara jλwaba oda ācōrēa diadada codamārēā.

21 Mλa jλā basia idjia cadjiruara igarapeda Ācōrēmaa zemārēā baribʌrla idji auðua nīra igara quīrīāé basía.

22 Mañ bērā mλa idjira cacua piraba cʌdade bλya. Mañbe jūma idji ume daunemabadaba idji quīrāca cadjirua o panʌda igaradaēbʌrla, mλa bia mīgabiya.

23 Idji warrarāra mλa quinibiya. Māwā djabarā duanʌza cawaēia mλa jūmarā crīchara, jūmarāba sodeba o quīrīā panʌ sida cawa bλda. Bādjiza opedada quīrāca mλa cawa oya.

24-25 Baribʌrla λcʌrla bārā Tiatiradebemaba mañ wērāba jaradia bλra ēpēnaē panʌa. Mañ awara diauruba idjiderēā cawabida mērā erobʌrla jλrlādaē panʌa cawadi carea. Mλa ababe jaraya bārāba nañ ewaride ījā panʌ quīrāca ījā pananamārēā aba mλ zebʌrlādaa. Dewara bedeada ījā obiēa.

26-27 Cadjirua poyapedadara idjabā mλa quīrīā bλ ewariza opedadara mλa druazabema

† **2:20** Jezabel. 1 Reye 16:29-31; 18:4,19; 2 Reye 9:22.

bororāda bēadamārēā bācuaya mā Zezaba māra jūmarā boroda bāda quīrāca. Mañbe ādjirāba quīrā djuburia neē jūmarāa ījā obidia.[‡] Zoco todozoabibāda quīrāca jūmarāda poyadia.[§]

28 Māa diapedabema chīdauda ādjirāa diaya.*

29 Dji cawārla bara bāba ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara bāra.”

3

Critoba djabarā Sardi purudebema itea bābida

1 “Djabarā Sardi purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartaē nāwā bādua:

Ācōrē quīrāpita jaureda siete panla.* Ādji zocabariba chīdauda idji jāwaē siete erobla. Idjia nāwā jara bāla:

Bārāba o panla māa cawa bāla. Ēberārāba jara panla bārāba Ācōrēra bio ījā panla bērā zocai bēada. Baribārla wārā arada bārāba Ācōrēra ījānaē panla bērā dji beudarāa.

2 ¡Quīrācuitadadua! Māa unu bāla bārāba o panla Ācōrē quīrāpita jipa bālēda. Bārāba bia o panla jūma idu bālēdodaa. Baribārla mañgla wayacusa bia ēpēnadua.

3 Wārā bedea bārāba ūrīpedadara quīrānebadadua. Mañgla bio ījānadua. Cadjiruada igaradapeda Ācōrēmaa zedadua. Bārāra quīrācuita

[‡] **2:26-27** *Quīrā djuburia neē jūmarāa ījā obidia.* Griego bedeade bāla: “Jiorroba ījā obiya.” [§] **2:26-27** Salmo 2:9. * **2:28** Diapededabema chīdauba jara bāla Critoda. Apocalipsi 22:16. * **3:1** Lcārlamaarā mañsiete jaure panla jara bāla Ācōrē Jaureda. Idjaba lclārlamaarā jara bāla bajānebema nezocarā dji dromada.

beadaēbərə, ne drəabari quīrāca məra cawaēne zeya bärä cawa oi carea.

⁴ Baribərə bärä Sardiđebemarä zocārāébe cadjiruađe nīnaěa bäräba cacuadē jă panəra mititiabidaě panə quīrāca. Bärädrə mă ume ābaa nībadı carea bia panə bērä totroa quiru jă panəda mă ume ābaa nībadia.

⁵ Cadjirua poyapedadaba ara maă quīrāca totroa quiruda jānia. Āđji trəra ewariza zocai beadi cartađe eda băl bea bērä măa ãyă bəlēa. Ātebərə mă Zeza quīrāpita, idji nezocarä bajānebema quīrāpita bida ādjirāra măreana aya.

⁶ Dji cəwərə bara bəlba ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara bəlra.”

Critoba djabarā Piladelpia purudebema itea bəlvida

⁷ “Djabarā Piladelpia purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartađe nāwă bəldua:

Ācōrē quīrāpita Bio Biya Quirura, Wārāda Bedea Abə Əlra Davi puru boroa.[†] Idjia ewabərəra ni aħalba poya jūātrə bəlħađa. Idjia jūātrə bəlħađa ni aħalba poya ewadađa.

⁸ Idjia nāwă jara bəla:

Bäräba o panəra măa cawa bəla. ¡Ūrīnadua! Eda wābadada măa bärä na ewa nūməsia. Małgħra ni aħalba poya jūātrə bəlħađa. Bärära mācua lħlađa ġagħidha mă beddeara bio įjā panla. Măra igaradāě panla.

[†] 3:7 *Davi puru. Maħba jara bəla “Ācōrē puru.” Puru boroa.* Griego bedeade nāwă băl bəla: “Idjia Davi yavera eroħla.” Āđji tāena dji yave eroħla puru boroa.

9 ¡Urīnadua! Bārā jīrū caita mā diauru ēberārāda chīrāborode copanebiya.‡ Mañne ādjirāba cawadīa mā bārāra quīrīa bāda. Ādjirāra Ācōrē ēberārāana abadamīna wārāéa.§ Ādjirāra sewaida beaa.

10 Bārā mā carea bia mīga panura jūma droa panla mā jarada quīrāca. Mañ bērā nañ ējūānebemarā bia mīgadī ewari zebārāde mā bārāra wagaya. Mañ ewaride mā jūma nañ ējūāne bearia bia mīgabiya sāwā odi cawaya.

11 Māra dārāne zeya. Mañ bērā bārāba idī ījā panla quīrāca ījā pananadua. Māwā ni abālba bārā nepeda jārīnaēa.

12 Cadjurua poyapedadara mā Ācōrē dedebema de jīrū quīrāca bāya. Māwā idji dedebemada āyā wānaca baya. Ādji dratude mā Ācōrē trāda bāya idjiderāda cawabi carea. Idjaba mā Ācōrē puru trā Jerusaleñ Djiwidī abada siđa ādji dratude bāya mañ purudēbemada cawabi carea. Mañ purura bajāneba mā Ācōrē bālmałba zeya. Idjaba ādji dratude mā trā djiwidida bāya māreda cawabi carea.

13 Dji cāwārā bara bālba ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara bārā.”

Critoba djabarā Laodicea purudebema itea bābida

14 “Djabarā Laodicea purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartađe nāwā bādua:

‡ **3:9** *Diauru ēberārā*. Griego bedeade bāl bāla: “Diauru ume dji jārebada dedebemarāa.” § **3:9** *Ācōrē ēberārā*. Griego bedeade bāl bāla “judiorā.”

Wārā Bedea trā jarabadaba Ācōrēnebemada wārāda jūma aride jarabaria.* Idjidēba Ācōrēba ne jūmada osia.† Idjia nāwā jara b̄la:

15 Bārāba o panlra m̄la cawa b̄la. M̄ra igaradāē panla bariblrl sođeba ēpēnaē panla. Māwā bārāra baido cūrāsa quīrāca panlēa ni baido j̄wārālā quīrāca panlēa. Sođeba wārāda ēpēnaēb̄lrl, m̄maarā biara b̄acasia m̄la abeda ēpēnaēda.

16 Bariblrl baido j̄wārālāj̄wārālā b̄l quīrāca panla; m̄la igaradāē panlm̄na sođeba wārāda ēpēnaē panla. Mał bērā m̄la bārāra igaraya baido j̄wārālāj̄wārālā b̄l m̄l itedēba weblrl quīrāca.

17 Bārāba jara panla ne jūma eropanlra, ne jūmada edasidada. Bārāba edadida panlra waa neēana a panla. Bariblrl adua panla m̄iā djuburi panlra, biē panlra, ne neē panlra, dauberrea panlra, idjabā ãcadā panlra.

18 Mał bērā m̄la bārāra cr̄cha biada diaya: oro t̄lblrē dorrabarida idji awa quiruda m̄nneba nēdodadua. Māwā bārāra wārā arada ne bara beadia. Idjabā wua totroa quiruda m̄nneba nēdodadua j̄ni carea. Māwā bārā ãcadā panana carea quīrā peradaēa. Idjabā dau tada m̄nneba nēdodadua bārā daude tadapeda bia ununi carea.

19 M̄la quīrīa b̄l ēberārāra quēābaria idjabā ubaria m̄l bedea ījā ođamārēā. Mał bērā wayacusa m̄maa zedapeda sođeba wārāda ēpē pananadua.

20 ¡Urīnadua! M̄ra dede eda wābadama b̄la.

* **3:14** Wārā bedea. Griego bedeade b̄l b̄la: “Amén.” † **3:14** Griego bedeade małba idjabā nāwā jara b̄la: “Idjira ne jūma Ācōrēba ođa Boroa.”

Dajadaareba trə̄ bə̄la bārāba ewadapeda māra idu eda wābiđamārēä. Bariduaba māl bedeada ūřipeđa dji eda wābadara ewaibə̄rə, māra eda wāpeda idji ume ne coya.

21 Māa cadjiruara poyada bērā māl Zeza ume idji bugue biya quirude chūmesia. Ara mañ quīrāca cadjirua poyapedadara māl bugue biya quirude māl ume chūmebiya.

22 Dji cawə̄rə̄ bara bə̄la bārāba ūřidua Ācōrē Jaureba djabarāa jara bə̄lra.”

4

Bajānebemarāba Ācōrēa bia bedeapedada

1 Māwānacarea wayacusa cāimocara quīrāca māa unusia bajāne eda wābadada ewa nūmāda. Mañne māa naārā ūřina cachiru jīgua quīrāca bedea bə̄la jarasia: “Nama ḥtaa zedua. Māa cawabiya no-coarebema ewaride cārēda sāwāida.”

2 Ara mañda māra Ācōrē Jauredeba bə̄sia. Mañne māa unusia bugue biya quiru bajāne bə̄lda. Mañ buguede abə̄a chūmasia.

3 Mañ buguedē chūmāra urua bə̄sia jaspe mōgara quīrāca idjaba cornalina mōgara urua bə̄bari quīrāca. Eumada mañ bugue biya quiru audu jūrā bə̄sia. Mañ eumara esmeralda mōgara quīrāca urua bə̄sia.

4 Bugue biya quiru audu veinticuatro bugue biya quedēabə̄a jūrā bə̄sia. Mañ bugue biya quedēade veinticuatro drōārāda chūpanasidaa. Ādjia cacuadē jāl panə̄ra totroa querasia. Idjaba oro oda nepeda jāl panasidaa.

5 Mañne Ācōrē bugue biya quiru ēsi bʌdeba baada purewa eda nūmabadjia, jururua nūmabadjia, dji cābāyā bae nūmabadjia. Mañ bugue quīrāpita ïbīrāda siete urua nūpanasidaa. Siete jaure Ācōrē quīrāpita beada māwā panla.

6 Mañ bugue quīrāpe pusa pāpārā bʌ quīrāca bāsia. Mañra vidrio ēsā quiru quīrāca bāsia. Bugue jāwa araare, jāwa acāare, jēdaare, no-coare bida animarā zaca zocai beada quīmārē panasidaa. Ādjirāra jāare, ēcarraare bida dauba bira panasidaa.

7 Aþa imama zaca bāsia. Aþa pacá zaca bāsia. Aþa dji quīrādarrara ēberā quīrāca bāsia. Idjabā aþa nejōbʌ waiþla wābāri bʌ zaca bāsia.

8 Mañ quīmārēbema zocai panʌba ida sei eropanasidaa. Ādji cacuara jūma dauba bira panasidaa. I edre bida dauba bira panasidaa. Āsa, diamasi bida ādjirāba ãnāūnaē nāwā jarabadaa: Bio bia quirua, bio bia quirua, bio bia quirua dadjirā Boro Ācōrēra.

Idjia jūma poya o bʌla. Idjira bāsia, idí bʌla, idjabā ewariza bāya.

9-10 Ācōrē ewariza zocai bʌra idji bugue biya quirude chūmabaria. Mañne dji animarā zaca zocai beaba idjía bio bia quiruadā abadaa, bia beðeabadaa, idjabā bia bʌadā abadaa. Māwā jarabʌdaza veinticuatro drōärāda Ācōrē ewariza zocai bʌ quīrāpita chīrāborodē copanenapedā bia beðeabadaa. Mañbe ādji nepeda dji buguedē chūmʌ quīrāpita bʌdapedā nāwā jarabadaa:

11 Dairā Boro Ācōrē, bʌdrʌ bia bʌla jūmarāba bio biya quiruadā adida, wayadida, idjabā bʌla

jūma poya eroþaida bia þlaða adida.
 Bla ne jūmada oða bērā bia þla jūmarāba māwā
 jaradida.
 Wārāda bla quírīana bērā ne jūmada osia idjabā ne
 jūmada bædeba þla.

5

Juaþba Oveja Zaque ununa

¹ Maðbe mða unusia bugue biya quirude chūmlba carta tuyadada jðwa araare eroþada. Mað cartara quírā umena þl basia. Dji quírā tēñne siete ceraba cara panasidaa ni aþaþba ewararānamārēâ.

² Maðne mða bajñebema nezoca dji dromada unusia. Idjia jíguia iwidisia: “¿Caida bia þl nað cartade cara þeara oguecuapeda ewarai carea?”

³ Baribþl ni aþaþda bia þaë basia mað carta ewarapeda acsi carea. Bajñe, nað ðjúane, beudarā panabadama bida neë basia.*

⁴ Maðne mðra dji quíâne jíâ þesia ðberâ biada neë bada bērâ mað carta ewarapeda acsi carea.

⁵ Baribþl veinticuatro drðârânebema aþaþba mða nñwâ jarasia: “Waa jíärâdua. Acldua, Juda ðberârânebema Imama abadaba idji ume dji quírûda poyasia. Idjira Davideba zedaa. Idjiabþl nað cartade siete cara þeara oguecuapeda ewaraida þla.”

⁶ Maðne Ácôrë bugue biya quiru caita, animarâ zaca zocai þea químârë panl caita, idjabâ veinticuatro drðârâ panl ñsi mða Oveja Zaqueda ñta nñmða unusia. Idjira beapedada quírâca

* ^{5:3} *Beudarâ panabadama.* Griego bedeade þl þla: “Nað ðjúâ edre.”

þasia. Idjia cachuda siete eroþasia. Dau sida siete eroþasia. Mañ siete dauba jara þla Æcõrẽ quïrãpita siete jaure panða. Mañgþra Æcõrẽba jõma nañ ëjûâne diabuebaria.

⁷ Mañne Oveja Zaquera bugue biya quirude chûmþmaa wâpeda carta idji jwã araare eroþra edasia.

⁸ Mañ carta edadacarea animarã zaca zocai þea quïmãrẽ panra idjabã veinticuatro drôârã sida idji quïrãpita chîrâborode copanesidaa. Jõma ãdjirâba arpada, epedeco jûgurua sida eropanasidaa. Mañ epedeco jûguruara incienso queraba bira þeasia. Mañ incienso queraba jara þla Æcõrẽ ëberârâba idjia iwidiþadada.

⁹ Veinticuatro drôârâba, animarã zaca zocai þea quïmãrẽ panl bida nañ trâabi djiwidida trââsidaa: Bþra beapedada bêrã bâldrã bia þla mañ carta edapeda dji cara þeara oguecuaida.

Bþ oa erozoadaba ëberârâda Æcõrẽ itea nêdosia. Bedeazabemada, puruzabemada, jõma druazabema sida þcþrl nêdosia.

¹⁰ Bþa ãdjirâra þasia dadji Æcõrẽ purude sacerdoterâda þeadamârã.

Idjabã nañ ëjûâne dji bororâda þeadia.

¹¹ Mañbe mþa acþþrlde bajânebema nezocarâda trââ duanða unusia. Mañgþra zocârã panl bêrã mþa poya juachaë basía.[†] Ædjirâra Æcõrẽ bugue biya quiru, dji animarã zaca zocai þea, idjabã veinticuatro drôârã audu jûrã panasidaa.

¹² Nâwâ jîguá trââ panasidaa:

[†] **5:11 Zocârã.** Griego bedeade þl þla “diez miles de diez miles, y miles de miles.” Câpûrã bedeade jara þla “millones de millones.”

¡Oveja Zaque beapedadada bio bia b̄la!
 Jūmarāba idjía bia bedeadida panla ne jūma poya
 eroþl b̄erā, ne jūmada eroþl b̄erā, jūma cawa
 b̄l b̄erā idjabā bio l̄bla b̄l b̄erā.

Idjidr̄ dji dromaara b̄lada adida panla idjabā bio
 bia quiruada adida panla.

¹³ Mañne m̄la ūr̄isia jūma Ācōrēba oða bajāne
 beaba, nað ējūâne beaba, beudarā jaureba, pusade
 bea bida nāwā tr̄ā duanlada:[‡]

Jūmarāba dji bugue biya quirude chūm̄la, Oveja
 Zaquea bida ewariza bia bedeadida panla.

Adjida dji dromaana adida panla, bio bia quiruada
 adida panla, idjabā ādjia jūma poya
 eropananida bia b̄lada adida panla.

¹⁴ Mañbe animarā zaca zocai bea quīmārē panlba
 nāwā jarasidaa: “Bia b̄la māwā baida.” Ara mañda
 veinticuatro drōärāda chīrāborode copanenapeda
 dji ewariza zocai b̄la bia bedeasidaa. §

6

Cartade cara beada sei oguecuada

¹ Mañbe m̄la unusia Oveja Zaqueba cartade
 cara beada ab̄a ogab̄r̄ada. Idjabā ūr̄isia ani-
 marā zaca zocai bea quīmārē panlnebema ab̄alba
 nāwā jara b̄lada: “Acde zedua.” Idji bedeara baa
 jīguab̄r̄a quīrāca b̄asia.

² Araa acde wāside cawayo torroda unusia.
 Mañ cawayo ñr̄a chūm̄ba idji j̄wade enedr̄amada

[‡] **5:13 Beudarā jaureba.** Griego bedeade b̄l b̄la: “Nað ējūâ
 edrecare beaba.” § **5:14 Dji ewariza zocai b̄la.** Griego bedeade
 l̄clar̄ cartade mañra neēa.

eroþasia. Aþaþba idjía nepeda diasia. Ara mañda ñcʌrla poyapeda dewararã poyai carea wãsia.

³ Mâwânacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara þeada aþa ogabʌrʌde mña ûrîsia dewarabema animarã zaca zocai þþba nãwã jara þþda: “Acʌde zedua.”

⁴ Araa acʌde wãside cawaëne cawayo purea þþda odjasia. Aþaþba mañ cawayo ðrð chûmá djõbada neco waibʌada diasia. Acõrëba idjía idu ãrlbisia ëberârã nañ ëjûâne ãbaa necai duanâda, mawã djõ duanâba dji quena duananamãrã.

⁵ Mâwânacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara þeada aþa ogabʌrʌde mña ûrîsia dewarabema animarã zaca zocai þþba nãwã jara þþda: “Acʌde zedua.” Araa acʌde wãside mña cawayo pãimada unusia. Mañ cawayo ðrð chûmâba ne zâgla zabadada idji jwâde eroþasia.

⁶ Mañne mña ûrîsia animarã zaca zocai þea ësi aþa bedea þþda. Mañba dji cawayo ðrð chûmá nãwã jarasia: “Trigoda idu bia zaubirâdua. Mâwã trigo libra ume nêdoi carea ëberâda ewari aþa trajaida þþa. Cebada sida idu bia zaubirâdua. Mâwã cebada sei libra nêdoi carea ëberâda ewari aþa trajaida þþa. Baribʌrla nedraga diabarida, uva sida idu bia zaubidua nedragada, uva ba sida baramãrã.”

⁷ Mâwânacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara þeada aþa ogabʌrʌde mña ûrîsia dewarabema animarã zaca zocai þþba nãwã jara þþda: “Acʌde zedua.”

⁸ Araa acʌde wãside mña unusia cawayo cuaracuara þþda. Mañ cawayo ðrð chûmâ trðra “Beuidebema” abadaa. Idji caidu aþa nîbabadjia

“Beudarā panabada ējūā” abadada.* Jūma nał ējūāne ēberārā quīmārē beaza Ācōrēba ādjía aba idu beabisia. Mał ēberārāra beasidaa djō duanłba, jarrababa, cacua biě duanłba, idjabā animarā nał ējūānebema minijīchia bea biđa.

⁹ Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogabłrłde mła unusia Ācōrē bedea jaradia panł carea beapedadārā jaureda. Ādirāra bajāne Ācōrēa ne babue diabada edrecare duanasidaa.

¹⁰ Nāwā jīgua jarasidaa: “Jūmarā Boro, błra bio bia quirua idjabā wārāda bedea aba bła. ¿Bla sāłbe dułabemarāra cawa oi dairā beapedadā carea?”

¹¹ Ācōrēba ādjiza wua torroda jñnamārēā diasia. Małbe nāwā panusia: “Wadi necai jñānadua aba ēberārāba bārā beapedadā quīrāca bārā djabarā Crito nezocarāda jūma daucha beabłdadaa.”

¹² Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogabłrłda mła acł basia. Małne de uremiada dji cābāyā uresia. Sopua carea jābada pāima bła quīrāca łmādaura pāimasia. Jedecora oa quīrāca jūma pureasia.

¹³ Nāürā dji cābāyā puábłrłde nejō dji ca jurrubari quīrāca chīdaura bajāneba egorodaa jurrusia.

¹⁴ Bajāra carta błratłbłrł quīrāca nēbasia. Jūma eyara, pusade bea morro sida naärā beadama panenaě basia.

¹⁵ Małbe nał ējūānebema bororāda, ādjiarebemada, zarrarā bororāda, ne bara beada,

* **6:8 Beudarā panabada ējūā.** Griego bedeade bła bła “Hades.”

nał ējūāne dji dromarāda, nezoca b̄eada, nezocaē b̄ea sida eya uriade idjab̄a eyade mōgara cobeade mīrūcuasiadaa.

¹⁶ Ādjirāba nāwā jarasiadaa: “Eya, mōgara, dai ārā b̄aedadua. Daida mērānadua jāl bugue biya quirude chūm̄a quīrāpitabemada idjab̄a Oveja Za-queba cawa oidebemada.

¹⁷ Ādjia cawa odi ewari dromada jūēsia. ¿Caiba mañgara droai?”

7

S̄eyā Ācōrē nezocarā dratude b̄lāda

¹ Māwānacarea m̄la bajānebema nezocarāda quīmārē unusia. Ādjira nał ējūā iquidaza nūmeasia. Ādjia nāūrāda ni abālareba nał ējūāne, pusade, ni abāl bacurumaa bida idu puabidaē basía.

²⁻³ Mañne m̄la unusia dewara nezoca bajānebemada āmādau odjabariareba zebārlāda. Mañgla dji zocai b̄lā Ācōrē s̄eyā b̄lābarida erobearia. Idjia bajānebema nezocarā quīmārē panā nāwā jīgua jarasia: “Nał ējūāra, pusara, bacuru sida ārīrānadua abā daiba Ācōrē s̄eyāra idji nezocarā dratude jūma b̄lābādādaa.” Māwā jarasia Ācōrēba l̄bāada bajānebema nezocarā quīmārē panā diada bērā nał ējūāra, pusa sida ārīnamārēā.

⁴ Mañne m̄la ūrīsia Ācōrē s̄eyā erobeara jūmasāwā panāda. 144 mil panasidaa. Jūma ādjirāra Israel ēberārānebema basía.

⁵ Israel warra Judadeba yōpedadada doce mil panasidaa. Rubeñeba yōpedadada doce mil panasidaa. Gadeba yōpedadada doce mil panasidaa.

6 Aserdeba yōpedadada doce mil panasidaa. Neptalideba yōpedadada doce mil panasidaa. Manasedeba yōpedadada doce mil panasidaa.

7 Simeoñneba yōpedadada doce mil panasidaa. Levideba yōpedadada doce mil panasidaa. Isacardeba yōpedadada doce mil panasidaa.

8 Zabuloñneba yōpedadada doce mil panasidaa. Josedeba yōpedadada doce mil panasidaa. Idjaba Benjamíñneba yōpedadada doce mil panasidaa.

Ēberārā zocārā Ācōrē quīrāpita bea

9 Māwānacarea wayacusa cāimocara quīrāca māa ēberārāda zocārā unusia. Ni añaiba ādjirāra poya juachadaē basía. Druazabemada, puruzabemada, bedeazabema sida ñcrla duanasidaa. Jūmarāba cacuade jābada torroada jā beasia idjabā bñsrida panla bērā uruta queduaca beada ādji jlwade eroheasia. Ādjirāra Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita idjabā Oveja Zaque quīrāpita bida ñta duanasidaa.

10 Mañne jūmarāba nāwā jīgua jarasidaa: “¡Dai Ācōrē nañ bugue biya quirude chūmāba, Oveja Zaque bida dairāra ēdra edasidaa!”

11 Mañne animarā zaca bea quīmārē panlra, veinticuatro drōārā sida Ācōrē bugue biya quiru caita panasidaa. Jūma bajānebema nezocarāda ādjirā audu jūrā ñta duanasidaa. Mañne bugue biya quiru quīrāpita mañ bajānebema nezocarāra chīrāborode quīrā edaa barru copanenapeda Ācōrēa bia bedeasidaa.

12 Nāwā jarasidaa:

¡Bārāba jara panla quīrāca wārāa!* Ewariza
jūmarāba dairā Ācōrēa bia bedeadida panla
dji dromaara bāl bērā,
ne caawaara bāl bērā, ne jūma poya erobāl bērā
idjabā bio lābla bāl bērā.

Idjía bia bālada adida panla idjabā bio biya
quiruadā adida panla. ¡Wārāda bia bāla
māwā bāida!†

13 Mañbe veinticuatro drōärānebemā abālba māla
iwidisia: “¿Bāla cawa bālca za cacuade jābada tor-
roa jāl bēara cairāda jāwā bēada? ¿Cawa bālca
sāmalba zesidada?”

14 Mañpanusia: “Bābabāl cawa bāla.”

Mañne idjia jarasia: “Nañ ēberārāra jīrūarebema
ewari bio minijīchia bāldebema ēdrāpedadarāa.
Oveja Zaque oaba ādjia cacuade jābadara totroa
tātosidaa.

15 Mañ bērā Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita
duanla. Idji dede ãsa, diamasí bida idji itea ne o
panla. Mañ bugue biya quirude chūmlba ādjirāra
waga baya.‡

16 Waa jarra bēadaēa ni opichia bēadaēa. Be-
seaba waa baē bēadia idjabā jāwārābā mīn sēēa.

17 Oveja Zaqueba ādjirāra Ācōrē bugue biya
quiruma waga baya. Ādjirāra edeya zocai bai dia
bāl baido bogadrā nūmeamāa dodamārēā. Mañne
Ācōrēba ādjirā daubara jūma jareya.”

* **7:12** *Wārāa*. Griego bedeade bāl bāla: “Amén.” † **7:12** *Wārāda bia bāla māwā bāida*. Griego bedeade bāl bāla: “Amén.” ‡ **7:15** *Ādjirāra waga baya*. Griego bedeade bāl bāla: “Ācōrēba idji wua dera ādjirā
lārā bāya.”

8

Cartade cara bēada jīrūrebema ogada

¹ Oveja Zaqueba cartadē siete cara bēada jīrūrebema ogaside bajāne dārā chupea nūmesia.*

² Māwānacarea māa unusia bajānebema nezocarāda Ācōrē quīrāpita siete ñta duanāda. Siete cachiruda ādjirāa diasia.

³ Mañbe dewara nezoca bajānebemada zepeda Ācōrēa quera babadama ñta nūmesia. Mañ quera babada oro oðara Ācōrē bugue quīrāpita b̄la. Bajānebema nezocaba idji j̄awade quera babada epedecoda eroþasia. Mañ epedecora oro oða basía. Aþaþba idjía incienso querada waib̄la dia-sia jūma Ācōrē ëberārāba iwidiþedada ume ãbaa bá diamārēä. Ara mañda quera babada ñr̄l incienso querara bá nūmásia.

⁴ Ācōrē ëberārāba iwidiþedadara mañ bajānebema nezocaba incienso quera bá nūmā cowaa ume ãbaa Ācōrēmaa tūþpa cowasia.

⁵ Mañbe bajānebema nezocaba quera babada epedecoda edapeda quera babada ñr̄l t̄bldau urua b̄la birasia. Mañ t̄bldau uruara nañ ëjūñaa peatasia. Mañba baada jururuasia, dji cābāyā jīgua bae nūmesia, purewa eda nūmesia, idjabā nañ ëjūña ure nūmesia.

Bajānebema nezocarāba cachiru zapedada

⁶ Mañbe bajānebema nezocarā siete panþba ãdji siete cachiru edapedadara zadi carea eronñpanesidaa.

* **8:1 Dārā.** Griego bedeade b̄l b̄la “media hora.”

7 Aþaþba idji cachiruda zásia. Ara mañda hieloda cue quíraca nað ëjüänaa jurrusia. Idjabä uruada oa ume puera þæda nað ëjüänaa jurrusia. Mañba nað ëjüära, bacuru siða berara ësidra bá wäisia.[†] Mama chiruara jüma bá wäisia.

8 Mäwänacarea dewarabema nezocaba idji cachiruda zásia. Ara mañda eya waiþla quíraca þæda purega jida nümla abalba pusade batabuesia. Mañba pusara berara ësidra oa babisia.

9 Mañne pusadebema animaräda berara ësidra quinisiðaa idjabä barcora berara ësidra jüma ãrïsiðaa.

10 Mäwänacarea dewarabema nezocaba idji cachirura zásia. Ara mañne chïdau waiþla uruga jida nümla bajäneba þaesia.[‡] Berara ësidra nað ëjüäne þea dode, baido bogadr^λ þeade bida þaesia.

11 Mañ chïdau trðra Asea abadaa. Idji þaedama baidora jüma aseasia. Mañ baidoba ëberärära zocärä quinisiðaa.

12 Mäwänacarea dewarabema nezocaba idji cachirura zásia. Ara mañda ðmädaura, jedeco siða berara ësidra pääma nümesia. Chïdau þea siða berara ësidra päämacuasiðaa. Mañ bërä ãsa baida þadada berara ësidra pääma nümasia. Diamasi bida jedecora, chïdau þea siða ñna baida þadada berara ësidra ñnaë basía.

[†] **8:7** *Nað ëjüära.* Griego bedeade ðcrla cartade mañra neëa. *Berara ësidra.* Griego bedeade þý þla “la tercera parte.” Mañ bedeara versículo 7deba abä 12daa odja þla. [‡] **8:10** *Uruga jida nümla.* Griego bedeade þý þla: “Íbërä quíraca uruga jida nümla.”

13 Mλa ̄taa acʌbʌrlʌde ūr̄sia nejōbʌ ̄tl wābari bʌba jīgu a jara bʌda:§ “jMīā djuburi ̄eadia! jMīā djuburi ̄eadia! jMīā djuburi ̄eadia nañ ējūāne ̄eara dewarabema nezoca ūbea panʌba ̄adjı cachiru zabʌdađe!”

9

1 Māwānacarea dewarabema nezocaba idji cachiruda zásia. Mañne mλa chīdau bajāneba nañ ējūānaa b̄aedada unusia. Aþaʌba uria dau cʌre bʌ jūātrʌ bʌ ewabarida mañ chīdaú diaśia.

2 Mañ uria jūātrʌ bʌ ewaside uriadeba nār̄ida ̄taa cowasia pea bá wābʌrlʌ cowabari quīrāca.* Mañ cowaaba ̄mādaura, bajā pāwārā bʌ sīda jūma pāimā nūmesia.

3 Mañne adichichi waiþlada mañ cowaadeba nañ ējūānaa wāwāzoasia. Ācōrēba mañ adichichia ʌbʌlada diaśia ēberārā cadamārēā drusōrēba cabʌrlʌ quīrāca.

4 Idjia adichichia jarasia nañ ējūānebema chirura, bacuru sīda ̄rīrānamārēā. Ātebʌrlʌ ababe ēberārā Ācōrē sēyā ̄adjı dratude neě ̄eada cabisia.

5 Ācōrēba adichichia ēberārāra idu beabiě basía, ̄tebʌrlʌ jedeco juecumabe idu puabisia. Mañ puara drusōrēba cada pua quīrāca basia.

6 Mañ ewariđe ēberārāra beu jʌrlđia baribʌrlʌ beudaěa. Wārāda beu quīrīā pananimīna beudaěa.

7 Mañ adichichira cawayo sordaoba djōne edebari quīrāca ̄easia. ̄Adjı borode nepe oro oda

§ **8:13** *Nejōbʌ.* Griego bedeade ̄cʌrlʌ cartade bʌ bʌa “bajānebema nezoca.” * **9:2** *Pea bá wābʌrlʌ cowabari quīrāca.* Griego bedeade bʌ bʌa: “Jiorro dorrabaribada cowabari quīrāca.”

quīrāca bʌda jʌ beasia. Ādji quīrādarrara ēberā quīrāca beasia.

8 Ādji buðara wērā buðaca beasia. Ādji quidara imama quidaca beasia.

9 Ādji cacuara jiorro odaba jūātrʌ beasia. Ādji i jīguara jururuga nūmasia cawayo zocārā ādji carreta bara ēberārā djō panłmaa pira wābʌda quīrāca.

10 Ādji drura drusōrēne quīrāca quida cūmia beasia. Jedeco juesuma ādji druba ēberārāra poya biě o panania.

11 Mañ adichichi borora uria dau cʌre bʌ wagabaria.[†] Idji trʌra hebreo bedeade Abadoñ abadaa. Griego bedeade Apolioñ abadaa.[‡]

12 Nabema mīñ djuburi ɓeadı jaraðara jōsia, baribʌrʌ wadibida umé panla.[§]

13 Māwānacarea dewarabema nezocaba idji cachiruda zásia. Mañne Ācōrē quīrāpita quera babada oro oda cachu quīmārē panłareba aba bedea bʌda mñā ūrīsia.

14 Dji bedea bʌba bajānebema nezoca cachiru zadaa nāwā jarasia: “Do waibʌa Euprate abadama bajānebema nezoca quīmārē jʌ panłda ērā bʌdua.”

15 Ara mañda idjia mañ quīmārē panłra ērā bʌsia nañ ējūñe beara berara ēsidra quenanamārē.* Ācōrēba ādjira eroþasia ara mañ poade, ara mañ jedecode, ara mañ ewariðe māwā quenanamārē.

[†] **9:11** *Uria* *dau cʌre bʌ wagabaria*. Cāpūrīā bedeade bʌ ɓla “ángel del abismo.” [‡] **9:11** *Abadoñ, Apolioñ*. Mañ trʌba jara panla:

“Ne jūma ārībari.” [§] **9:12** Mañ mīñ djuburi ɓeadı jaraðara dadjurāba Apocalipsi 8:13de unubadaa. ^{*} **9:15** *Berara* *ēsidra*.

Griego bedeade bʌ ɓla “la tercera parte.” Ara mañ quīrāca jara ɓla versículo 18de.

16 Mañne mña ūr̄isia abalba jarabʌrʌda cawayode wābada sordaorāda jūmasāwā enebʌdada. Dosciento miyoñ enebʌdaada asia.

17 Mña cāimocara quīrāca ununa cawayora nāwā b̄easia: ādji borora imama boro quīrāca b̄easia. Ādji iteđeba uruada, azupreda, idjabā nār̄ida cow-abadjia. Dji ăr̄l chūmeaba ādji jāare jūātrʌbarida j̄l b̄easia. Mañ jūātrʌbarira purega basia, zapiro mōgara quīrāca pāwārā basia idjabā azupre quīrāca cuara basia.[†]

18 Cawayo iteđeba cowa b̄l nār̄iba, uruaba, azupre bida nañ ējūâne bearā berara ēsidra que-nasiđaa.

19 Mañgʌrā cawayoba ādji iteđeba cowa b̄lba, ādji dru bida ēberārāra beabadjidaa. Ādji drura dama quīrāca basia. Mañba ēberārāra cadapeda beabadjidaa.

20 Māwām̄na ēberārā quininaě bađaba wađibida ādjia cadjurua obadara igaradaě basia. Ādjia jai ēpēbadara igaradaě basia. J̄lwaba oda ācōr̄era igaradaě basia: dji oro odada, parata odada, bronce odada, mōgara odada, bacuru oda siđa igaradaě basia. Mañ j̄lwaba oda ācōr̄eba ununacam̄na, ūr̄inacam̄na, idjabā n̄babacam̄na, ēberārāba mañra igaradaě basia.

21 Idjabā mñā beabadara, djärā n̄gʌbadara, audua n̄babadara, ne drʌabada siđa ēberārāba igaradaě basia.

10

Bajānebema nezocabá carta zaque erobada

† 9:17 Zapiro mōgara. Griego bedeade b̄l b̄la “jacinto nepōnō.”

¹ Māwānacarea cāimocara quīrāca māa unusia bajānebema nezoca dji dromada edaa zebərləda. Idjia cacuade jā bəra jārārā basía. Idji boro ḥā eumada bəasia. Idji quīrāra ḥmādau quīrāca urua bəasia. Idji jīrūra təbla eradrl nūmla quīrāca bəasia.

² Idji jəwade carta zaqueda ewara eroəasia. Idji jīrū araarebemara pusade təga nūmasia. Jīrū acəlarebemara drua təga nūmasia.

³ Mañbe idjira imama jarragabari quīrāca jīgua bəasia. Māwā biabərləde baara barima siete jururuasia.

⁴ Baa bərima siete jururuadacarea mañ jururuaba jaradara māa cartade bəli basía. Mañne bajānaa māa bedeada ūrīsia nāwā jarabərləda: “Baaba bərima siete jururua jaradara mērā eroəadua. Cartade bərādua.”

⁵ Mañbe māa ununa bajānebema nezoca pusade idjabəa drua təga nūmlba idji jəwa araarebemada ḥtaa bajānaa wasia.

⁶ Māwā bəde idjira nañ ējūānebema, bajānebema, pusadebema jūma oda Ācōrē trəneba bedeasia. Nāwā jarasia Ācōrē ewariza zocai bəl trəneba: “Ācōrēba jaradara dārāéne jūma māwāya.

⁷ Idjideba bedeabadarāda idji nezocarāa. Naēna Ācōrēba ḥdjirāa jarabadjia idjia cawabiē bəda jīrūare jūma māwāida. Bajānebema nezoca dji jīrūarebemaba cachiru zabərləde wārāda jūma māwāya.”

⁸ Mañbe bajānaa bedeaa māa naēna ūrīnaba wayacusa nāwā jarasia: “Bajānebema nezoca jīrū abə pusade jīrū abə drua təga nūmlba carta zaque idji jəwade ewara eroələda edade wādua.”

⁹ Ara mañda bajānebema nezocamaa wāpeda māa iwiðisia carta zaquera diamārēä. Idjia panusia: “Edadua. Codua. BΛ itedera urrajō quīrāca cūā baya, baribΛrla bΛ biteda asea nūmeya.”

¹⁰ Mañ carta zaquera bajānebema nezoca jwadebemada edapeda cosia. Mā iteđe urrajō quīrāca cūā basia baribΛrla codacarea mā biteda asea nūmesia.

¹¹ Mañbe idjia māa jarasia: “Bla wayacusa Ācōrēneba bedeaida bla zocārā puru sāwāninebemada, zocārā drua sāwāninebemada, bedeaza sāwāninebemada, idjabā ēberārā bororā sāwāninebema sida.”

11

Ācōrēnebema bedeabadarā umé panΛ

¹ Māwānacarea aþaþba de zabada bacuru quīrāca blda māa diasia. Idjia nāwā jarasia: “Ācōrē de dromara, animarā babue diabada sida zade wādua. Idjabā Ācōrēa mama bia bedea panΛ sida jūma juachadua.

² BaribΛrla Ācōrē de droma mōgaraba audu jūrā ca bla edaarebema ējūða zarādua, mañgla Ācōrē ījāé beaa diada bērā. Ādjirāba Ācōrē puru Jerusaleñra 42 jedeco poya eroapanania.*

³ Mañ ewaride māa ēberāda umé diabueya mānebemada ebuda bedeadamārēä. Ādjia sopua carea jābada jā panne 1,260 ewari Ācōrēneba bedeadia.”

* **11:2** Griego bedeade nāwā bla bla: “Ādjirāra Ācōrē itea bla purura 42 jedeco biwadgadia.”

4 Ācōrē nał ẽjūñebema boro quīrāpita olivo bacuruda umé panla, ībīrā sida umé panla. Mañba idjidebema bedeabada umé panłda jara bła.[†]

5 Bariduaba ãdjida biě o quīrīñibłrą, ãdji iteđeba urua eradrłbłrłba ãdji ume dji quīrūra bá beadia. Jūma ãdji biě o quīrīñabłdara ara mał quīrāca beadia.

6 Mał ẽberā umé panłba Ācōrēneba bedea panłne bajära poya jūatrłdia cue zerämäręä. Baido sida ãdjia poya oa babidia idjabä nał ẽjūñārīnira quīrātanoa poya zebidia ãdjia o quīrīñpana quīrāca.

7 Baribłrą Ācōrēnebema jūma bedeapedadacarea animarä cadjurua uria dau cłre błdeba zebłrłba ãdjira orraya. Mañba ãdjira poyapeda beaya.

8 Dji bewärära Jerusaleñ puru dromane tapanania. (Jerusaleñ purude dadjirä Boro Jesura crude cachi beasiđaa. Łcłrłba mał purura trł jarabadaa “Sodoma” idjabä “Egipto”, Jerusaleñnebemaba cadjiruara ańarica obada bérä.)

9 Puruzabemaba, bedeazabemaba, druzabemaba bida běwärä mama tapanłda ewari ūbea ẽsidra acł panania. Mał bewärära idu joubidaëa.

10 Ædji beupedäda carea nał ẽjūñe beara bäsridadia. Bäsrida panłba ãdjiza nebiada diadruadia mał Ācōrēneba bedeabada umé pananaba ãdjirära bia mīga eropanana bérä.

11 Baribłrą ewari ūbea ẽsidra badacarea Ācōrēba ãdjira ȳrēbabisia. Ædji piradrlbłda unupedadara

[†] **11:4** Zacaria 4:1-14.

bio dauperasidaa.

12 Mañbe dji Ācōrēneba bedeabadaba bedeada bajānaa jīgua ūrīsidaa. Nāwā jarasia: “Nama ñtaa zedadua.” Ara mañda ãdji ume dji quīrūba acʌ panʌne j̄xrārāne bajānaa wāsidaa.

13 Mañbe de uremiada dji cābāyā uresia. Mañba Jerusaleñ purude deda zocārā coracuasia.[‡] Êberārāda siete mil quinisidaa. Mañne dji zocai ɓeara bio daupera duanʌba Ācōrē bajāne b̄lá bia bedeasidaa.

14 Mañ mīñ djuburi ɓeadí jaradara jōsia. Baribʌrl jīrūarebema mīñ djuburi ɓeadí jaradara dārāéne zeya.[§]

Jīrūarebema cachiru zada

15 Bajānebema nezoca dji jīrūarebemaba idji cachirura zásia.* Mañne bajāne zocārā nāwā jīgua bedeasidaa:

Dadjirā Boro Ācōrēda, idjia ēdrʌ edabari diai jarada ume nañ ējūñebema boroda panesidaa.[†]

Idiba ñtaa Ācōrēra ewariza jūmarā Boroda baya.

16 Mañbe veinticuatro drōñrāda ãdji bugue biya quirude Ācōrē quīrāpita chūmeanada chīrāborode barru copanenapeda Ācōrēa bia bedeasidaa.

17 Nāwā jarasidaa:

[‡] **11:13** Zocārā. Griego bedeade b̄lá b̄la “la décima parte.” § **11:14**
Mīñ djuburi ɓeadí jaradara ūbea panʌa. Apocalipsi 8:13. * **11:15**
Bajānebema nezoca dji jīrūarebemaba. Cāpūrīñ bedeade b̄lá b̄la “séptimo
ángel.” † **11:15** Idjia ēdrʌ edabari diai jarada. Griego bedeade “idji
Crito” b̄lá b̄la.

Dairā Boro Ācōrē jūma poya bəl, bəra naārāeda
bəsia idjabə wadibida bəla.[‡]
Bəl bəla wai'bəla bəda unubi bəl bērā idjabə jūmarā
Boroda bəda bērā daiba bia bəla a panla.

18 Druazabemarāra bəl ume quīrūbucasiðaa.
Baribərlə bəla cawa oi ewarira jūēsia.[§]
Idibərlə bəla beudarāra cawa oya.

Mañne bəl nezocarā bədəba bedeapedadarāa,
bəl ēberārāa, bəl waya bəa dji dromarāa,
edaara bəarāa bida bəla ne biada diaya ādjia
opedada quīrāca.

Baribərlə nañ ejūāne cadjirua opedadara bəla biē
bəlyu.

19 Mañbe Ācōrē de droma bajāne bəra ewasia.
Mañ dede eda Ācōrē ley wagabada baurudedā
məla unusia. Mañne baada purewa eda nūmesia,
jururua nūmesia, idjabə dji cābāyā bae nūmesia.
Nañ ejūāra ure nūmesia idjabə hieloda cue quīrāca
jurru nūmesia.

12

Wērā Juañba ununa

1 Ne jarai wai'bəada bajāne odjasia. Məla unusia
wērāba ñmādauda wua quīrāca jāl bəda.* Idji jīrūra
jedeco ñrəl bəsia. Doce chīdauda borobəri quīrāca jāl
bəsia.

2 Mañ wērāra biogoa bəsia. Warra toide nūmə
bērā puaba biabadjia.

[‡] **11:17** Griego bedeade ñcərlə cartade idjabə bəl bəla: “Idjabə zeida bəla.” [§] **11:18** *Bəla cawa oi ewarira jūēsia.* Griego bedeade nāwā bəl bəla: “Bəl quīrūbi ewarira jūēsia.” * **12:1** Mañ wērāba judiorānrebemada jara bəla.

3 Mañbe dewara ne jaraida bajāne odjasia. Māa je droma purega bʌda unusia. Mañ jeba boroda siete eroþasia idjabā cachuda die eroþasia. Nepeda boroza jð þeasia.

4 Idji druba jārāwēbʌrlba ch̄idauda berara ēsidra bajāneba nañ ējūānaa jurrubisia.[†] Mañ jera wērā warra toi carea bʌma nūmesia warra zaque ara tobʌrlada mī carea.

5 Mañne wērāba umaquīrā warrada tosia. (Mañ warraba quīrā djuburia neē jūma nañ ējūāne þeaa idji bedeada ījā obiya.)[‡] Baribʌrla jeba mī naēna Ācōrēba mañ warrara ðtaa edesia idji bugue biya quirude chūmʌmaa.

6 Mañbe wērāra ējūā pōāsa ewaraga bʌmaa mīrū wāsia. Mama 1,260 ewari idjira waga eroþai carea Ācōrēba jūma o eroþasia.

7 Māwānacarea bajānebema nezoca dji droma Miguel abadada idjiare panʌ nezocarā sida je ume bajāne djōbucasiðaa. Mañne jera idjiare panʌ sida djōbucasiðaa.

8 Baribʌrla jeba, idjiare panʌ bida poyadaě basía. Mañ bērā ðdjira bajāne waa poya pananaě basía.

9 Mañne je dromara, jūma idjiare panʌ sida nañ ējūānaa þatabuesiðaa. Mañ jera naēnaedā bāda dama basía. Idji trʌra Diauru idjabā Satana abadaa.[§] Idjia nañ ējūāne þeara jūma cūrūga eroþla.

[†] **12:4** *Berara ēsidra.* Griego bedeade bʌ la “la tercera parte.”

[‡] **12:5** *Quīrā djuburia neē.* Griego bedeade bʌ la: “Jiorroba ījā obiya.” Salmo 2:7-9. [§] **12:9** Griegode bedea diauruba jara bʌ la: “Djärā biě jarabari.” Satana trʌba jara bʌ la: “Dji quīrū.”

10 Mañbe mña ūrīsia abala da bajāne jīgua bedea bala. Mañba nāwā jarasia:

Idiblrl dadji Ācōrēba idji ēberārāra ēdrl edabrla. Idiblrl idji lbla deba jūmarā boroda bay.

Crito idjia ēdrl edabari diai jarađaba jūma poya erođaya.

Dadji djabarā biě jarabarida bajāneba uđaa batabuesidaa.

Idjia ãsa, diaması bida dadji Ācōrē quīrāpita djabarāra biě jarabadjia.

11 Dadji djabarāba Oveja Zaque oa erozoađaba idjaba idji bedea jara panneba poyasidaa.

Ādjirā Crito carea beadira wayadaě basía, ātebrla beudi carea panasidaa.

12 ¡Mañ bērā jūma bajāne beara balsridadadua!

Baribrl nał ējūane beara, pusade bea sida mīa djuburi beadia diaurura bārāmaa zeda bērā.

Idjira dārā bađda cawa bl bērā bio quīrū bl.

13 Jeba cawasia idjira nał ējūanaa batabuesidada. Mañ carea wērā warra todara biě oi carea ēpēsia.

14 Baribrl jeba biě orāmārēā Ācōrēba wērāa nejōbł droma ida diasia ējūa pōasa ewaraga blmaa wābari wāmārēā. Mama Ācōrēba idjira poa ūbea ēsidra waga erođai carea jūma o erođasia.

15 Mañ bērā jeba idji itedeba baidoda do quīrāca cumabuesia wērāra do barrea edemārēā.

16 Baribrl egoroba wērāra carebasia. Egorora yā dogopeda jeba itedeba do quīrāca cumabuedara jūma dosia.

17 Mañ carea jera wērā ume bio quīrūsia. Ara mañda idjira wērāneba yōpedada waabemarā ume

djōne wāsia. Mał yōpedadara Ācōrē bedea ījā o bearāa, Jesucritoba jaradiada ījā bearāa.

13

Animarā minijīchia bʌ pusadeba odjada

¹ Mâwâna carea jera pusa ībʌde nūmesia.* Mañne mλa unusia animarā minijīchia bʌda pusadeba odjabʌrʌda. Mał animarāra siete boroda idjabā die cachuda erobasisa. Cachuza nepeda jā beasia. Boroza Ācōrē biě jara bʌ bedeada trʌ quīrāca bʌ eroþeasia.

² Mał animarā mλa ununara imama gorogoroa quīrāca basia. Idji jīrūra wi jīrū quīrāca basia. Idji itera imama ite quīrāca basia. Jeba mał animarāa idji lʌlada diasia. Idjabā idji bugue biya quirude chūmebisia nał ējūāne bearā poya erobamārēa.

³ Mał animarā boro abā cōnara anina bara basia. Mał cōnaba idjira wārāda beuida basia baribʌrʌ dji cōnara ani basia. Mał carea jūma nał ējūāne beaba cawa crīchadaē basia. Mał bērā idjira ēpēsidaa.

⁴ Ādjirāba jea bia bedeabadjidaa, idji lʌlara mał animarāa diada bērā. Idjabā dji animarāa bida bia bedeabadjidaa. Nāwā jarabadjidaa: “¿Caida nał animarā quīrāca bʌ? ¿Caida idji ume poya djōi?”

⁵ Ācōrēba mał animarāa idu jarabisia ara idjidrʌ dji dromada idjabā Ācōrēra biě tabʌda. 42 jedeco nał ējūāne beada idu poyabisia.

⁶ Mañne idjia Ācōrēda, Ācōrē trʌda, Ācōrē bʌmabemada, jūma bajāne bea siđa biě jarabadja.

* **13:1** *Jera pusa ībʌde nūmesia.* Griego bedeade ḥcʌrʌ cartade bʌ bʌa: “Māra pusa ībʌde nūmesia.” ḥcʌrʌ Bibliađe mał bedeara 12:18de bʌ bʌa.

⁷ Idjabəa Ācōrēba iduaribisia mał animarāra idji ēberārā ume djōnapeda poyamārēä. Iduaribisia puruzabemada, bedeazabemada, druazabema sida poya erobamārēä.

⁸ Mañne jūma nał ējūâne bœaba mał animarāa bia bedeabadjidaa. Nał ējūä oi naëna ädji tr̄xra Oveja Zaqueba eroþla cartade þlē bœasia. Mał cartade ēberārā ewariza zocai bœadi tr̄da jūma þlā þlā.

⁹ Dji cawlarla bara þlba ûr̄dua:

¹⁰ Aþaþda preso bœida Ācōrēba quîrîä þlabarla, preso þeyra.

Aþaþda necoba beuida quîrîä þlabarla, necoba beuya.[†]

Mał carea Ācōrē ēberārāba bio droadida panla idjabəa bio iþä pananida panla.

Animarā minijîchia þla egorodeba odjada

¹¹ Mâwâncarea mña dewara animarā minijîchia þlda egorodeba odjabarla unusia. Mał animarāba cachu zaqueda umé eroþasia oveja zaque cachu quîrâca. Baribarla je bedeabarla quîrâca bedeabadjia.

¹² Idjira pusadeba odjada animarāare þasia. Mañne animarā pusadeba odjadaba jarabarla idjia ēberārâa jūma iþä obibadjia. Mał bêrâ jarasia jūma nał ējūâne bœaba animarā pusadeba odjadaa bia bedeadämärēä. Mał animarā boro cõna animara beuida þadamîna wadi zocai þasia.

¹³ Animarā egorodeba odjadaba ne ununaca waibla bœada ocuabadjia. Ēberārâba acþ panne urua sida bajâneba nał ējûânaa þaebisia.

[†] **13:10** Jeremia 15:2; 43:11.

14 Ăcōrēba iduaribisia egorodeba odjada animarāba maă̄ ne ununacara pusadeba odjada animarā trāneba poya o ƀamārēā.[‡] Māwā egorodeba odjada animarāba naă̄ ējūă̄ne ƀeara cūrūgasia. Djōbada necoba animarā cōna wadi zocai ƀā za quīrāca ƀāda idjia obisia.[§] Māwā odacarea idjia jarasia jūmarāba maă̄gā bia bedeadaamārēā.

15 Ăcōrēba iduaribisia animarā egorodeba odjadaba animarā jlwaba odaa zocai ƀair diaida.* Maă̄be animarā jlwaba odara bedeasia. Maă̄ jlwaba oda animarāba idjia bia bedeadaera jūma quenabisia.

16 Maă̄ awara egorodeba odjada animarāba jūmarāa sēyāda ādji jlw wa arade wa dratude ƀlbisia. Dji dromarāa, dji edaara quedearaa, ne bara ƀeaa, ne neē quedearaa, nezocarāa, nezocarāea bida maă̄ sēyāda ƀlbisia.

17 Ababe maă̄ sēyā eroþeaba poya ne nēdoðida panasiðaa idjabā poya nēdobuedida panasiðaa. Maă̄ sēyāra pusadeba odjada animarā trāwa idji trānebema numeroa.

18 Maă̄ numeroba caida jara ƀā cawai careara ne

[‡] **13:14** *Ācōrēba iduaribisia egorodeba odjada animarāba maă̄ ne ununacara pusadeba odjada animarā trāneba poya o ƀamārēā.* Maă̄ bedeara idjabā nāwā traducida ƀla: “Diauruba egorodeba odjada animarāa ƀelada diasia maă̄ ne ununacara pusadeba odjada animarā trāneba poya o ƀamārēā.” [§] **13:14** *Djōbada necoba animarā cōna wadi zocai ƀā za quīrāca ƀāda idjia obisia.* Maă̄ bedeara idjabā nāwā traducida ƀla: “Djōbada necoba cōna waya zocai ƀeda animarā quīrāca ƀāda idjia obisia.” * **13:15** *Ācōrēba iduaribisia animarā egorodeba odjadaba animarā jlwaba odaa zocai ƀair diaida.* Maă̄ bedeara idjabā nāwā traducida ƀla: “Diauruba idjia ƀelada diasia pusadeba odjada animarā zaca ƀā zocai ƀabimārēā.”

cawa baida b̄la. Cr̄cha cawa b̄la poya cawaya caida jara b̄la. Mañ numerora ēberā tr̄da māwā b̄la. Idji numerora nañgla: 666.

14

144 mil ēberārā tr̄lāpedada

¹ Māwānacarea m̄la unusia Oveja Zaquera Sioñ eyea borođe nūmlda. Idji ume ēberārāda 144 mil panasidaa. Ādjirā dratude Oveja Zaque tr̄da, dji Zeza tr̄ sida b̄l erobeasia.

² Mañne bajānaa m̄la ūr̄isia do būga nūmla quīrāca, baa jururua nūmla quīrāca. M̄la ūr̄inara arpa zabadarāba biya zá duanl quīrāca basia.

³ Mañne Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita, animarā zaca zocai bea quīmārē panl quīrāpita, veinticuatro drōärā quīrāpita bida tr̄lābi djiwidida tr̄lā duanasidaa. Ni abalba mañ tr̄lābira poya tr̄lā cawadaē basia. Ababe mañ 144 mil ēberārā Ācōrēba nañ ējūñebema ēdr̄ edadaba tr̄lā cawasidaa.

⁴ Mañ ēberārāra wērā adua beasia. Ācōrē itea ni maãrī bida biě beadāe basia. Oveja Zaque wāb̄rlza ēpēbadaa. Ācōrēba ādjirāra idji itea, Oveja Zaque itea bida beadamārēa nañ ējūñebemada ēdr̄ edasia. Néuđebema nañrā ewađa Ācōrēa diada quīrāca panla.

⁵ Sewara ni abā bida odacaa. Abeda cadjurua neě beaa.

Bajānebema nezoca ūbea panlba jarapedada

⁶ Māwānacarea m̄la bajānebema nezocada unusia bajāne wābaribusida. Idjia bedea biada erođasia jūma nañ ējūñebemarāa, druazabemarāa,

bedeazabemarāa, puruzabemarāa bida jarai carea. Mał bedeara ewariza māwā ხaya.

⁷ Idjia nāwā jīgua jarasia: “¡Ācōrēra wayadadua! Idjia cawa oi ewarira jūlēna bērā idjidrʌ dji dramaana adadua. Bajāda, egoroda, pusada, baido bogadrʌ bēa sida oda bērā idjía bia bedeadadua.”

⁸ Mał bajānebema nezoca caidu dewarada zepeda nāwā jarasia: “Babilonia puru dromara jūma ārīsia. Wārāda jūma ārīsia. Mał puruđebemarāba audua o duanʌba druazabemarāa abarica cadjiruada obisidaa itua ḥgo diabʌda quīrāca.”

⁹⁻¹⁰ Mał bajānebema nezoca wānacarea dewarada wābari zesia. Idjia nāwā jīgua jarasia: “Bariduaba animarā minijīchia ხáa, jwaba oda idji za quīrāca ხáa bida bia bedeaibʌrʌ, idjabə dratudə wa jwade mał animarā sēyāda idu ხəbibʌrʌ, Ācōrēba quīrūbidəba mał ēberāra bio biě ხlyu uva ხa asega ხa dawabʌrʌ quīrāca. Mał ēberāra jūma bajānebema nezocarā quīrāpita, Oveja Zaque quīrāpita bida azupre uruuba bio bia mīga ხaya.

¹¹ Mał ēberā bia mīga ხʌma tʌbʌ uruara quica ხaya. Ewariza cowa nūmaya. Bariduaba animarā minijīchia ხáa, jwaba oda idji za quīrāca ხáa bida bia bedeaibʌrʌ, ლnāñnira neě ხaya. Mał animarā trʌ idu ხəbipedadaba ãsa, diamasi bida ლnāñnira neě panania.”

¹² Mał carea Ācōrē ēberārāba nał ējūāne bio droadida panla. Idjia ījā obi ხa bedeada ījā o beadida panla idjabə Jesura bio ījā pananida panla.

¹³ Māwānacarea māa bajānaa ūrīsia abə nāwā

bedeabʌrʌda: "Cartade nāwā bʌdua: idiba ʌtaa bia
beadia dadjurā Boro Jesu ījā panʌne beubʌdara."

Mañne Ācōrē Jaureba nāwā jarasia: "Wārāda
bia beadia. Ādjirāra bia mīga panananebemada
ñnāūnia. Ādjia bia opedāda carea Ācōrēba ne biada
bajāne diaya."

Ācōrēba nañ ējūāne bea cawa oidebema

¹⁴ Māwānacarea mā ñtaa acʌbʌrʌde j̄rārā tor-
roda unusia. Ēberā zaca bʌda mañ j̄rārā ñrñ
chūmʌda unusia.* Nepe oro odada jā bāsia. Idji
j̄wade neco pewedea era bʌda erobāsia.

¹⁵ Māwā bʌde Ācōrē de droma bajāne bʌdeba ne-
zocada abā dajadaa zepeda dji j̄rārā ñrñ chūmá
nāwā jīgua jarasia: "Ējūānebema néura jūma purea
tabla. Ewai jara nūmʌ bērā bʌ necoba ewadua."

¹⁶ Ara mañda j̄rārā ñrñ chūmʌba idji necoba nañ
ējūānebema néura bārima ababe orrawe tubʌrʌba
jūma ewasia.

¹⁷ Mañbe dewara nezocada Ācōrē de droma
bajāne bʌdeba dajadaa zesia. Idjia bida neco
pewedea era bʌda erobāsia.

¹⁸ Mañne quera babada bajāne bʌmaʌba dewara
nezocada zesia. Mañ nezocabo quera babada
uruada urua erobabaria. Idjia bajānebema ne-
zoca neco pewedea era erobā nāwā jīgua jarasia:
"Ējūānebema uvara jūma purea nūmʌ bērā bʌ neco
pewedea era bʌba uvara dji cʌmʌne ewadua."

¹⁹ Ara mañda bajānebema nezocabo idji necoba
nañ ējūānebema néura bārima ababe orrawe

* ^{14:14} Ēberā zaca bʌda. Griego bedeade bʌ bʌa: "Nañ djara
edadaca bʌda." Abari quīrāca jara bʌa Daniel 7:13.

tubʌrʌba uvara cʌmʌne jūma ewasia. Mañbe uvara dji biwadʌgabadaðe cuabuesia dji b̄a piai carea. Mañba jara b̄la Ācōrēba cawa oidebemada.

20 Uvara Jerusaleñ puru dajada biwadʌgasia. Mañne oada mamaʌba mīga weabari wāsia.[†] Dji nābuada cawayo ite jābada ðtlaðe jūesia.

15

*Bajānebema nezoca siete panʌba bia
mīgabididebema*

1 Wayacusa ne jarai waiþlada m̄la bajāne unusia. Mañ ne jarai carea m̄la cawa cr̄ichaẽ þesia. Bajānebema nezocarāda siete panasidaa. Ādjirāza jīrūarebema bia mīgabidira aþa eropanasidaa. Mañ bia mīgabi siete panʌ jūma māwānacarea Ācōrē quīrūbiðeba cawa oira jōya.

2 Mañ awara m̄la pusa quīrāca unusia vidrio quīrāca ēsā quiruda idjab̄a urua nūmlada. Mañ icawa jūma dji animarā minijīchia b̄l ījāpedadaðera duanasidaa. Ādjirāba mañ animarāa, jlwaba oða idji za quīrāca b̄la bida bia bedeadað basía idjab̄a idji tr̄ñebema numeroda ādji dratuðe, jlwade bida idu b̄lbiðað basía. Ācōrēba arpa diaðada ādjirāba eropanasidaa.

3 Arpa zabʌðade Æcōrē nezoca Moise tr̄ñābida, Oveja Zaque tr̄ñābi sida nāwā tr̄ñā panasidaa: Dairā Boro Æcōrē jūma poya b̄l, b̄la o b̄la waib̄la b̄la.

[†] **14:20 Mīga weabari wāsia.** Griego bedeade nāwā b̄l b̄la: “1,600 estadia weabari wāsia.” Cāpūrīñ bedeade jara b̄la “300 kilómetro weabari wāsia.”

Bla o bla carea ēberārāba cawa crīchadaē panabadaa.

Jūmarā Boro, bla o bla jipa bla idjabā aride bla.*
⁴ Dairā Boro, ¿caiba bla wayaē bai?

¿Caiba bla dji dromaana aē? Bladrā dji wārā Ācōrēa.

Druazabemarāda zedapeda bla bia bedeadia bla jipa o bla unubida bērā.

⁵ Māwānacarea ḥtaa acablārāde mā Ācōrē deda bajāne unusia. Dji edaara bla dejāne wua eatā jira bla ewa nūmasia.

⁶ Mañ dedeba bajānebema nezoca siete panra dajadaa zesidaa. Bia mīgabidi siete panra eropanasidaa. Lino wua oda totroa dorrodotorroa quiruda jā panasidaa. Ādji ju caita oro odaba trājā beasia.

⁷ Mañbe animarā zaca zocai bēa quīmārē panānebema abalba ādjirāa epedeco jūgurua oro odada abā abā diasia. Mañ epedecora ewariza zocai bla Ācōrē quīrūbiba bira beasia.†

⁸ Mañbe Ācōrē dorrodotorroaba, abla bida idji dede eda cowaga nūmesia. Mañba ni abalda mañ dede eda poya wānaē basía abā bajānebema nezocarā siete panra bia mīgabidi siete panl jōblārādaa.

16

Ācōrēba jīrūarebema bia mīgabi siete panl

¹ Mañbe mā ūrīsia abalda Ācōrē de bajāne bādeba jīgua bedeablārāda. Mañba bajānebema

* ^{15:3} *Jūmarā Boro.* Griego bedeade ḥcārā carta de bla “Ācōrē ēberārā boro” wa “ewariza bla boro.” † ^{15:7} Epedeco Ācōrē quīrūbiba bira bla jara bla Ācōrēba cawa oidebemada.

nezocarā siete panáa nāwā jarasia: “Jāl siete epedeco jūgurua Ācōrē quīrūbiba bira bearā ējūānaa weabuede wānadua.”

² Ara mañda aba wāpeda idji epedecode bāda nañ ējūānaa weabuesia. Mañba animarā minijīchia bā trā dratude wa jāwade bā erobeara, mañ animarā za quīrāca bāl jāwaba odaa bia bedeabada sida aida cadjurua minijīchia bāla jūma birasia.

³ Māwānacarea dewara nezocaba idji epedecode bāda pusade weabuesia. Mañba pusara oa babisia. Ēberā beuda oa quīrāca ūmesia. Mañne jūma pusade zocai bearā quinisidaa.

⁴ Māwānacarea dewara nezocaba idji epedecode bāda doza idjaba baido bogadrā beaza weabuesia. Mañba baidora jūma oa bacuasia.

⁵ Mañne māa ūrīsia baido wagabari bajānebema nezocaba Ācōrēa nāwā jarabārāda:

¡Bādrā dji wārā Ācōrēa! Bāra idi bāla idjaba naēna bāsia. Bāla ēberārāra jipa cawa osia.

⁶ Ādjirāba bāl ēberārā oada, bādeba bedeabadarā oa sida erozoabisidaa.

Mañ carea bāla ādjirāa oada dobibārāa ādjia biē opedada quīrāca.

⁷ Mañbe māa ūrīsia abālba bajāne bāl quera babadamałba nāwā jarabārāda: “Dai Boro Ācōrē jūma poya bāl, wārāda bāla jipa aride cawa obaria.”

⁸ Māwānacarea dewara nezocaba idji epedecode bāda īmādau īrā weabuesia. Mañba īmādaura wetara uruabisia ēberārāda bāmārēā.

⁹ Īmādau jāwārābā ādjirā bio babāda carea Ācōrēda biē jarabadjidaa, idjiabārā māwā bia mīgabi bāl bērā. Baribārā ādjia cadjurua obadara

igaradaē basía idjabə Ācōrēdrʌ dji dromaana adaē basía.

10 Māwānacarea dewara nezocaba idji epedecode bʌlda animarā minijīchia bʌ bugue ʌrʌ weabuesia. Ara mañda mañ animarāba poya bʌ druadē ewarira pāima nūmesia. Mañne puaba ēberārāba ādji quīrāmera cabadjidaa.

11 Ādji pua carea, ādji aidə carea Ācōrē bajāne bʌlda biē jarabadjidaa. Baribʌrgʌ ādjia cadjurua obadara igaradaē basía.

12 Māwānacarea dewara nezocaba idji epedecode bʌlda Euprate do waibʌlade weabuesia. Ara mañda dora poasia ʌmādau odjabariareba druazabema bororā djōne zebʌlade bia chānamārēā.

13 Idjabə mλa jai cadjurua baujīā quīrāca beada ūbea unusia. Aþa je iteðeba ēdrʌsia. Aþa animarā minijīchia bʌ iteðeba ēdrʌsia. Idjabə Ācōrēneba bedeabari dji wārāé bʌ iteðeba abə ēdrʌsia.*

14 Mañ jairāba ne ununaca waibʌlada quīrātanoa obadjidaa. Idjabə jūma druazabema bororāmaa wānapeda jarasidaa ābaa Ācōrē ume djōne wānamārēā. Ācōrē dji droma bʌlba jūmarā poyai ewaride māwā djōnia.

15-16 Mañ bororāra ējūā Armagedoð abadamaa djōne edesidaa. Mañ trʌra hebreo bedeaa.

(Jesuba nāwā jarasia:) “¡Ūrīnadua! Ne drʌabarī quīrāca mλra cawaēne zeya. Bio bia b eaēdia dau lʌla bearā idjabə cacuadē jʌbada jʌ bearā.

* **16:13** Ācōrēneba bedeabari dji wārāé. Ācōrēneba bedeabari dji wārāéra Juañba nañrā unusia animarā minijīchia bʌ quīrāca egorodeba odjabʌrʌda. Apocalipsi 13:11-18.

Māwā mā zebʌrʌde ādjira ācada beadaēa ni quīrā peradaēa.”

¹⁷ Māwānacarea jīrūrebema nezocaba idji epedecode bʌda nał dedaade weabuesia. Małne Ācōrē de bajāne bʌdeba idji bugue biya quirumałba bedeaba nāwā jīgua jarasia: “Ya jōsia. Waaēa.”

¹⁸ Ara małda baara purewa eda nūmesia, dji cābāyā bae nūmesia, jururua nūmesia, idjabā de uremiada dji cābāyā ure nūmasia. Ācōrēba ēberā oda ewarideba mał de uremia quīrāca wadi urecaa.

¹⁹ Mał de uremiaba egorora drapeda puru droma bādada puru ūbea panʌ quīrāca tabesia. Idjabā jūma nał ējūāebema purura ārīsiđaa. Ācōrēba quīrādoaě basía Babilonia puru dromada cawa oi carea. Idji quīrūbideba mał purura bio cawa osia uva ba bio asega bʌl dawabʌrʌ quīrāca.

²⁰ De uremiaba pusade morro bearā, eya bēa sida jūma nēbabisia.

²¹ Bajāneba hieloda mōgara waibʌla quīrāca ēberārā ḵrā jurrusia. Mał hielo zʌglara berara cien libra bēasia.[†] Mał hielo jurru nūmʌba bio mīga panʌ bērā ēberārāba Ācōrēda biě jarasidaa.

17

Juałba wērā audua ununa

¹ Bajānebema nezocarā siete epedeco eropananada abā młmaa zepeda nāwā jarasia: “Wāna. Młā acʌbiya sāwā Ācōrēba wērā audua trā

[†] **16:21** Griego bedeade bá bá “talento abá.” Cāpūrīňa bedeade bá bá “cuarenta kilos.”

þлага þлага cawa oida. Mañ wērāra do zocārā ðrð chūmabaria.

² Nañ ẽjūãnebema bororāba idji ume cadjiruada obadjidaa. Idjabā mañ wērāba audua o þлага unu panð bērā nañ ẽjūãnebemarāba audua obadjidaa ituaba beu duanð quírāca.”

³ Ara mañda Ācōrē Jauredeba þlde bajānebema nezocabā māra ẽjūã pōasa ewaraga þldeaa edesia. Mama māa unusia wērāda animarā minijīchia þl ðrð chūmla. Mañ animarāra purea þasia idjabā trð zocārā Ācōrē biē jara þлага idji cacuade þl eroþasia. Mañ animarāba siete boroda idjabā die cachuda eroþasia.

⁴ Mañ wērāba wua pursupursua þлага idjabā purea þлага jñ þasia. Oroba, mōgara nēblaba, neta nēbla þl bida djiø þasia.* Taza oro oðada idji jlwade eroþasia. Mañ tazara ne jūma Ācōrēba quírīñacaba idjabā jūma mañ wērāba audua o þлага bira þasia.

⁵ Ëberāba cawaië þl trðda idji dratude eroþasia. Nāwā þl þasia:

Māra Babilonia puru dromaa. Māra wērā auduarā papaa, idjabā ne jūma nañ ẽjūãne Ācōrēba quírīñaca papaa.

⁶ Acablrðde māa cawasia mañ wērāra Ācōrē ëberārā oaba, Jesudebema jaradia panð carea beapedada oaba beu chūmla.

Mañ wērā ununa carea māa cawa crīchaë þesia.

⁷ Mañbe bajānebema nezocabā māa nāwā iwidisia: “¿Sāwāérā cawa crīchaë þl? Mañ wērānebemada, idji edeblrð animarā minijīchia

* ^{17:4} Neta nēbla þla. Griego bedeade þl þla “perla.”

þʌdebema sida mλa cawabiya. Animarā siete boro eroþʌdebemada, die cachu eroþʌdebema sida cawabiya.

⁸ Bλa ununa animarā minijīchia þʌra naēna zocai þasia, idira neēa, baribʌrʌ ewari aba uria dau cʌre þʌdeba ðdrʌya. Māwānacarea Critoba idjira ewariza biē þʌya. Naλ ējūāne þeaba idji unubʌdaðe cawa crīchadað panenia. Naλ ējūā oi naēna ãdjirā trʌra ewariza zocai þeadī cartadē þʌe þeasia.

⁹ Bλa ununaba ne jara quīrīā þʌ cawai careara ne cawa þaida þʌla. Siete bororāba jara þʌla siete eyada. Maλ siete eya ðrʌ dji wērā auduada chūmλa.

¹⁰ Idjabā maλ siete bororāba jara þʌla ðberārā bororāda siete panða. Maλ siete bororānebemada juesuma beusidaa. Aþalba wadi ðberārāra poya eroþʌla. Idjabā aþabemada wadi odjað þʌla. Baribʌrʌ idji zebʌrʌðe ðberārā boroda þeimīna dārā þaēa.

¹¹ Animarā minijīchia þʌ naēna þada idi neēba jara þʌla ðberārā boro dewara zeidebemada. Idjira maλ siete bororānebemaa. Critoba idjira ewariza biē þʌya.

¹² Bλa die cachu ununaba jara þʌla ðberārā bororā die pananinebemada. Ðdjirāra wadibida ðberārā bororāéa. Baribʌrʌ animarā minijīchia þʌra ðberārā boroda þebʌrʌðe ðdjirā sida ðberārā bororāda þeadia. Māwāmīna dārānaēa.[†]

¹³ Maλ die bororāba aþari crīchada edadia. Ðji druara animarā minijīchia þʌ jwaeða þʌdīa.

[†] **17:12 Dārānaēa.** Griego bedeade nāwā þʌla: “Hora aþabe ðberārā bororāda þeadia.”

14 Mañne ādjirāra Oveja Zaque ume djōnia. Barib_Λr_Λ Oveja Zaqueba ādjirāra poyaya idjida jūma dji droma bēa Boro bērā idjabā jūma bororā cāyābara dji dromaara b_Λ bērā. Poyab_Λr_Λe idji bio ījā pan_Λra idji ume panania. Ādjirāra tr̄sia idjabā edasia.”

15 Mañbe bajānebema nezocaba m_λa nāwā jara-sia: “Wērā audua chūm_λma b_Λa doda zocārā unusia. Mañ do zocārāba jāra b_Λa puruzabemada, beðeazabemada, druazabemada sida.

16 B_Λa die cachu ununaba, animarā minijīchia b_Λ bida mañ wērā audua b_Λra igaradapeda quīrāmania. Mañ bērā jūma idjia ero_Λra jārīnia. Abeda ācada b_Λdia. Ādjirāba idji djarada coëia idjabā babuedia.

17 Ācōrēba mañ die bororā sode b_Λsia idjia quīrīā b_Λ quīrāca oðamārēā. Mañ carea abari crīchada edadapeda ādji druara animarā minijīchia b_Λ j_λwaeda b_Λdia aba Ācōrēba jaradara jūma māwāb_Λr_Λdaa.

18 B_Λa ununa wērā auduaba puru dromada jara b_Λa. Mañ purudebema boroba druazabema bororāda idji j_λwaeda ero_Λla.”

18

Ācōrēba Babilonia puru cawa oda

1 Māwānacarea m_λa bajānebema nezocada unusia bajāneba edaa zeb_Λr_Λda. Mañra dji droma basía. Idji dorrodorroaba nañ ējūāra ñnaga nūmesia.

2 Idjia nāwā jīgua jarasia:

¡Babilonia puru dromara ãr̄isia! ¡Wārāda jūma ãr̄isia! Ēberārā neēa, āteb̄l̄a jairāda mama panabadaa.

Jūma jai cadjirua beara mama panabadaa. Jūma ībana Ācōrē quīrāpita mititia beara mama panabadaa.*

³ Mañ purudebemarāba audua o duan̄ba druaz-abemarāa abarica cadjiruada obisidaa itua õgo diab̄l̄da quīrāca.

Druazabema bororāba abari quīrāca obadjidaa wērā audua ume daunemab̄l̄da quīrāca.

Mañ carea Babilonia purura jūma ãr̄isia.

Mañ puruba ne bia waīb̄l̄ada jūmawāyā eda quīrīā bāda bērā nañ ējūānebema ne nēdobuebadarāda ne barasidaa.

⁴ Mañbe m̄la ūr̄isia abal̄ba bajāneba nāwā jarab̄l̄r̄ada:

M̄l̄ ēberārā, Babilonia purudebemada ãyā wāb̄l̄r̄adadua jāñ puruba cadjirua o b̄l̄ quīrāca orānamārēā.

Māwāra Ācōrēba jāñ puru cawa ob̄l̄r̄ade bārāra cawa oēa.

⁵ Jāñ puruba jūmawāyā cadjiruada o b̄l̄a. Ādji cadjiruara mōgara pā bueb̄l̄da quīrāca bajānaa jūēsia.

Jūma ādjia cadjirua opedadara Ācōrēba quīrādoaē b̄l̄a.

⁶ Jāñ purura biē odadua djārā biē oda quīrāca. Idjia djārā biē oda cāyābara barima umé biēara odadua.

* **18:2** Griego bedeade īc̄l̄r̄a cartade nañ sida b̄l̄ b̄l̄a: “Jūma animarā Ācōrē quīrāpita mititia beara mama panabadaa.”

Idjia djärāra biē osia uva ba asega bʌ õgo diabʌrlʌ quīrāca.

Mał bērā idjira barima umé biěara odadua uva ba asega bʌ barima umé õgo diabʌda quīrāca.

⁷ Jāl purura bio bia mīgabidadua idjabə bio sopuabidadua ādji

purura dji dromaana a panʌ bērā idjabə ne biada aduba eropanʌana a panʌ bērā.

Jāl puruba nāwā crīcha bʌla: "Māra wērā dji droma idji bugueđe chūmʌ quīrāca bʌla.

Māra pēdra wērā quīrāca bʌla. Māra sopua baēa."

⁸ Māwā crīcha bʌ bērā dārāéne jāl purudebemarāra quininia, sopuaba jīānia, idjabə jarrababa biē duanania.[†]

Dadjirā Boro Ācōrē jūma poya bʌba cawa obʌrʌde jāl purura babueya.

⁹ Jāl puru ume druazabema bororāba cadjiruada obadjidaa daunemabʌda quīrāca. Idjabə jāl puruba ne bia aduba erobʌdebemada edapedadə bērā ne barasidaa. Mał carea jāl puru bá nūmʌ cowaa unubʌdadə jīānia.

¹⁰ Waya panania Ācōrēba Babilonia puru cawa oda quīrāca ādjirā sida cawa oida. Mał carea tʌmʌba acʌ panʌne nāwā jaradia:

¡Mīā djuburi, mīā djuburi Babilonia puru droma ne jūma obari badara!

Ācōrēba jāl purura isabe cawa osia.

¹¹ Nał ējūānebema ne nēdobuebadara mał puru carea aujīānia ādjiā nēdobue panʌ nēdođira neě bai bērā.

† **18:8 Dārāéne.** Griego bedeade bʌ bʌla: "Ewaride abalde."

12 Mał purude ne jūmada nēdobuebadjidaa: oroda, paratada, mōgara nēbla þeada, neta nēbla þeada, dji biara bλ lino wuada, seda wuada, wua pursupursua bλda, wua purea bλda, bacuru tūā quedeada, elepante quida odada, bacuru nēbla bλ odada, bronce odada, jiorro odada, marmol mōgara oða sida nēdobuebadjidaa.[‡]

13 Idjaba canelada, ne jūma tūāpa quedeada, incienso querada, mirra querada, olibano querada, uva bada, olivo dragada, harina biada, trigoda, pacada, ovejada, cawayoda, carreta sida nēdobuebadjidaa. Ēberārā sida nēdobuebadjidaa nezocada þeadamārēā.

14 Jūma mał nēdobuebadarāba nāwā jaradia: “Ne jūma jāl puruba awua bādara neē besia. Jāl puruba parata waibla erobadara, ne biya quedeaa aduba erobada sida jūma jōsia. Waa edadaēa.”

15 Wārāda mał puruedaa ne jūma nēdobuede wābadapedadara bio ne barasidaa. Ādjirāba waya panania Ācōrēba mał puru cawa oða quīrāca ādjirā sida cawa oida. Mał carea tāmlba acʌ panne nāwā aujīānia:

16 ¡Mīā djuburi, mīā djuburi jāl puru droma bādara!

Jāl purura wērā lino wua dji biara bλba djio bλ quīrāca bāsia.

Wua pursupursua bλba idjaba purea bλba djio bλ quīrāca bāsia.

Oro odaba, neta nēbla bλba, mōgara nēbla quedeaba djio bλ quīrāca bāsia.[§]

[‡] **18:12** *Elepante quida.* Cāpūrīā bedeade bλ bλa “marfil.”

[§] **18:16** *Neta nēbla bλ.* Cāpūrīā bedeade bλ bλa “perla.”

17 Barib_Λr_Λ jāñ puruba ne bara bādara isabe jōsia. Jūma barcodebema bororāba, barcode wābadaba, barcode trajabadaba, pusade trajabada bida t_Λm_Λba ac_Λ duanania.

18 Mañ puru bá nūm_Λ cowaa unub_Λdade nāwā jīgua jaradia: “¿Sāñg_Λ puruda jāñ puru quīrāca b_Λ? ”

19 Mañbe sopouba ādji boro ãr_Λ egoro porada jāmāpodapeda nāwā jīgua aujīānia:

¡Mīñ djuburi, mīñ djuburi jāñ puru droma bādara!

Jāñ purura ne bara bāda bērā, barco erobeara
jāma ne barasidaa. Barib_Λr_Λ jāñ purura isabe jūma
ārīsia.

20 Jūma bajāne bearā b_Λsridadadua jāñ purura
ārīna bērā!

Ācōrē ēberārā, Jesuba diabuedarā, Ācōrēneba
bedeabadarā sida b_Λsridadadua.

Jāñ puruba bārā biě oda carea Ācōrēba cawa osia.

21 Mañbe bajānebema nezoca dji dromaba mōgara
wai_Λlada yu droma quīrāca b_Λda edapeda
batabuesia. Māwā ob_Λr_Λde nāwā jarasia:

Mañ mōgara juerza pusadaa batabueda quīrāca
Babilonia puru dromara isabe jūma ārīya.
Mañ purura waa ununaēa.

22 Mañ purude arpa, chiru, cachiru zá duan_Λ sida
waa ūrīnaēa. Ēberārāra tr_Λā duan_Λ sida waa
Ūrīnaēa.

Mañ purude ne obadara waa ununaēa. Yuđe ne bā
duan_Λ jīguada waa ūrīnaēa.

23 Mañ purude ībīrā uruara waa ununaēa. Quima
edab_Λdade b_Λsrida b_Λga nūm_Λra waa
Ūrīnaēa.

Mamabema ne nēdobuebadara nañ ējūāne dji dro-
mada beasia.

Mamabema jāībanarāba druazabemarāda jūma cūrūgabadjidaa. Mañ carea purura jūma ārīsia.

²⁴ Ācōrēneba bedeabadarā beapedada carea, Ācōrē ēberārā beapedada carea, idjabā jūma nañ ējūāne beapedada carea bida mañ purura bedeade bla.

19

Bajānebemarāba Ācōrēa bia bedeapedada

¹ Māwānacarea mla bajānaa zocārā nāwā bedea duanlada ūrīsia.

¡Biya quirua dadjurā Boro Ācōrēra! Idjiabla ūrīsia. Idjidrla dji dromaara bla idjabā dji ablara bla.

² Idjia jipa aride cawa obaria. Wērā auðua trā bala badara cawa osia mañ wērāba cadjirua o bla ñebla jūma nañ ējūānebemarāa abarica cadjiruada obida bērā.

Ācōrēba mañ wērāra biē bla ñebla idji nezocarāda que-nana bērā.

³ Wayacusa nāwā jīgua jarasiðaa:
¡Biya quirua dadjurā Boro Ācōrēra! Jāl puru bá nūmla cowaara ewariza cowa nūmaya.

⁴ Mañne veinticuatro drōrāda, animarā zaca zocai bea quimārē panla sida chīrāne barru copanesidaa Ācōrēa bia bedeadi carea. Ācōrē idji bugue biya quirude chūmlane adjirāba nāwā bia bedeasiðaa:

¡Mañgra wārāa!* ¡Dadjurā Boro Ācōrēra biya quirua!

* **19:4 Wārāa.** Griego bedeade bla bla: “Amén.”

5 Idjabā mā ūrīsia Ācōrē bugue biya quirumaʌba abā nāwā bedeabʌrʌda:

¡Jūma Ācōrē nezocarā, dadjurā Ācōrēa bia bedeadadua!

¡Ācōrē waya ɓearā, idjía bia bedeadadua! ¡Dji droma ɓeaba, dji edaara ɓea bida bia bedeadadua!

Oveja Zaque quima edai ewari

6 Mañbe zocarā jīgua bedea duanʌda mā ūrīsia. Mañra do jururuga nūmʌ quīrāca ɓasia, baa dji cābāyā ɓaeblʌ quīrāca ɓasia. Adjirāba nāwā jara duanasiðaa:

¡Biya quirua dadjurā Boro Ācōrēra!

¡Dadjirā Boro Ācōrēba jūma poya o ɓla! ¡Idjidrʌ jūmarā Boroa!

7 ¡Bʌsridadi! ¡Capipiaðia! Idjidrʌ dji Dromaana adia, Oveja Zaque quima edai ewarira jūëna bērā. Idji quima baira djiosia.

8 Ācōrēba idjira dji biara ɓʌ lino wua totroa dor-rodorroa quiruba djobisia.

(Mañ biara ɓʌ lino wuaba jara ɓla Ācōrē ēberärāba jipa obadadebemada.)

9 Bajānebema nezocaba mā jarasia: “Cartade nāwā ɓlʌdua: Oveja Zaque quima edabʌrʌ carea ne cobʌdamaa jʌredarāda bio bia ɓeaa.” Idjabā jarasia: “Mañgra wārā bedea Ācōrēba jaradaa.”

10 Ara mañda māra bajānebema nezoca jīrū caita chīrāne barru cobesia idjía bia bedeai carea. Baribʌrʌ idjia mā jarasia: “Jāwā orādua, ãtebʌrʌ Ācōrēabʌrʌ bia bedeadua. Māra Ācōrē nezocada jāwā quirua ɓʌ quīrāca idjabā djabarā Jesuba jara-diada iñā ɓea quīrāca.”

Jesuba jaradiadara Ācōrē Jaureba idji nezocarāa bedeabibaria.[†]

Cawayo torro ñrñ zeda

11 Māwānacarea māa unusia bajāne eda wābadada ewa nūmāda. Cawaēne cawayo torroda odjasia. Mañ cawayo ñrñ chūmāra “Bede Aña Bñ” idjaba “Wārā Ara” abadaa. Idjia ēberārāra jipa cawa obaria idjaba jipa o bñdeba dji quīrū ume djōbaria.

12 Idji daura tñbñ quīrāca urua basia. Nepeda zocārā jñ basia. Idji borode trñda bñ eroëasia baribñrñ ababe idjiabñrñ mañ trñra cawa basia.

13 Idjia cacuade jñ bñra oade tñ edada basia. Idji trñra Ācōrē Bedea abadaa.[‡]

14 Idji caidu bajānebema sordaorāda cawayo torro bæa ñrñ zesidaa. Adjia cacuade jñ bæara dji biara bñ lino wua totroa quiru basia. Ni maärñ bida mititiaë bæasia.

15 Ācōrē Bedea abada itedeba djōbada neco pewedea bñda odja basia druazabemarñ poyai carea. Idji jñwaade eroëñ jiorro odaba adjirññ iñjñ obiya.[§] Uva biwadñgabñrñ quīrāca adjirñra cawa oya Ācōrē jñma poya bñba quīrñbiñeba māwā cawa obi bñrñ.

16 Idjia ñrñ jñ bñde idji bacara ñrñ nañ trñda bñ eroëla: “Jñmarñ bororñ cãyãbara dji dromaara bñ, idjaba jñma dji droma bæa Boro.”

17 Mañbe māa unusia bajānebema nezocada ñmñdau ñrñ nūmāda. Idjia jñma ne mñguia cobada

[†] **19:10** *Jesuba jaradiadara Ācōrē Jaureba idji nezocarāa bedeabibaria.* Griego bedeade mañra ebuda bñea. [‡] **19:13**

Juañ 1:1. [§] **19:15** Salmo 2:9.

ꝑtla wābaribadarāa nāwā jīgua jarasia: “Zedadua. Ābaa dji jʌredadua ne codi waibla Ācōrēba o b̄lma.

¹⁸ Mama ēberārā boro djarada, sordaorā boro djarada, mēsrā ɓea djarada, cawayo djarada, cawayo ḥrā wābada djara sida codia. Jūma ēberārā djarada codia: nezocaē djarada, nezoca djarada, dji edaara quedea djarada, idjabā dji dromarā ɓea djara sida codia.”

¹⁹ Małbe m̄la unusia animarā minijīchia b̄lda, nał ējūānebema bororāda, jūma ādji sordaorā sida ābaa dji jʌre duanla. Cawayo ḥrā chūm̄l ume, idjiare panla sordaorā ume djōni carea duanasidaa.

²⁰ Djōb̄ladae cawayo ḥrā chūm̄lba animarā minijīchia b̄lra, Ācōrēneba bedeabari dji wārāé sida jidasia. Mał Ācōrēneba bedeabari dji wārāéba animarā minijīchia b̄l trñneba ne ununaca waibla ɓeada obadjia. Māwā animarā minijīchia b̄l sēyā idu b̄lpipedadara jūma cūrūgabadjia. Mał animarā za quīrāca b̄l jwaba odaa bia bedeapedadara cūrūgabadjia. Cawayo ḥrā chūm̄lba mał animarā minijīchia b̄lra, Ācōrēneba bedeabari dji wārāé sida zocai panla t̄lba urua azupre bara uruga nūmlne b̄atabuesia.

²¹ Djōb̄ada neco idji itedeba odja b̄lba dewararāda jūma quenasia. Małbe jūma ne mīguia cobada ꝑtla wābaribadara mał djara co duanla jāwūāsidaa.

20

Mil poa

¹ Māwānacarea m̄la bajānebema nezocada edaa zeb̄lr̄da unusia. Idjia uria dau c̄lre b̄l jūātr̄l

þə ewabarida eroþasia. Idjabə carena omoga chūmʌda idji jʌwade eroþasia.

² Jera jidapeda mil poa jā þəsia. Mañ jera drōā naenabema damaa, diauru idjabə Satana abadaa.

³ Bajānebema nezocaba idjira uria dau cʌre þʌde edaa þatabuepeda jūätrʌ nūmsia ni aþalba poya ewarānamärēā. Mañba diauruba druazabe-marāda waa cūrūgaëa aþa mil poa jōþlʌdæa. Mil poa badacarea idjira ērā þəya nañ ējūâne dārāé þamärēā.

⁴ Mañbe mña bugueda zocārā unusia. Mañ ðrʌ chūmeara Ācōrēba þəsia Crito ume dji bororāda þeadamärēā. Idjabə mña ēberārā oþlā tʌpedadə jaureda unusia. Māwā oþlā tʌsidaa Jesuba jaradiada ījā panʌ carea idjabə Ācōrē bedea jaradia panʌ carea. Ädjirāba animarā minijīchia þlá, idji za quīrāca þə jwaba oðaa bida bia bedeadaë basía. Idji sēyāra ädji dratude, jʌwade bida idu þəbidaë basía. Ädjirāra ðrēbadapeda Crito ume dji bororāda mil poa panesidaa.

⁵ Mañ ðrēbapeðadara Ācōrēba naārā ðrēbabida basía. Dewara beudarāra ðrēbaðaë basía aþa mil poa jōnacarea.

⁶ Ācōrēba naārā ðrēbabí ëberārāra bio bia þeadia. Ädjirāra waa beudaëa, ðteþlʌrʌ Ācōrē sacerdoterāda, Crito sacerdoterā siða þeadia.* Idjabə mil poa Crito ume dji bororāda þeadia.

Ācōrēba diauru tʌbʌ uruade þatabueda

⁷ Mil poa jōnacarea diaurura jā þədada ērā þəya.

* **20:6 Waa beudaëa.** Griego bedeade nāwā þələ: “Barima umé beudaëa.” Barima umé beudiba jara þələ Ācōrē neð tʌbʌ uruade bia mīgaðida. Apocalipsi 20:14.

8 Mañne idjia jūma druaza cūrūgade wāya. Gog druadebemarāda, Magog druadebemarā sida cūrūgaya. Mañ druadebema sordaorāda pusa ūl quīrāca zocārā panāda edeya Ācōrē ëberārā ume djōnamārēā.

9 Jūma nañ ëjūâra ädjirâba biraya. Mañne Ācōrēba quīrīâ bâ puruda, idji ëberārā duanłmaa audu jūrā edadia. Baribłrl Ācōrēba uruada bajāneba baebiya. Mañba ädjirâra jūma bâ quenaya.

10 Māwānacarea Ācōrēba diaurura ëberārā cūrūga erobadada tlbł urua azupre bara uruga nūmłne batabueya. Naëna Ācōrēba animarā minijichia bâda, Ācōrēneba bedeabari dji wārāé sida mañ tlbł uruade batabuesia. Mama ädjira, diauru sida ewariza ãsa, diamasi biða bio bia mīga panania.

Ācōrēba bugue waibla torroa bâdeba cawa oi

11 Māwānacarea mña bugue waiþla torroa bâda unusia. Mañ buguede chūmł sida unusia. Idji quīrāpita jūma nañ ëjūâra, bajā sida nēbasidaa. Ni abâalba waa ununaë basía.

12 Idjabâ mña unusia beupedadarâ dji dro-marâda, dji edaara quedeä sida Ācōrē quīrāpita duanłda. Mañne cartada ewaracuasia. Mañ cartade jūma ëberârâba opedadarâ bâ beasia. Dewara carta sida ewarasia. Mañ cartade ewariza zocai beadi ëberârâ trâda bâ beasia. Jūma beupedadarâ Ācōrēba cawa osia ädjirâba opedadarâ quīrâca. Jūma ädja opedadarâ cartade bâ basia.

13 Jūma pusade beupedadarâ Ācōrē quīrāpita zesidaa. Abeda jūma beupedadarâ jaurerâ ädji

panabadamaλba Ācōrē quīrāpita zesidaa.[†] Maλbe Ācōrēba ādjiza cawa osia ādjia opedada quīrāca.

¹⁴ Beudira Ācōrēba jōbisia tλbλ uruađe batabuebλrλ quīrāca. Beupedada panabada ējūā sida tλbλ uruađe batabuesia. Ācōrēba bariduada tλbλ uruađe batabuebλrλ, ɬarima umé beusiada abadaa.

¹⁵ Ēberārā ewariza zocai ɬeadi cartadē trλ bλě ɬeara Ācōrēba tλbλ uruađe batabuesia.

21

Ējūā djiwidi idjabā bajā djiwidi

¹ Māwānacarea mλa bajā djiwidida, ējūā djiwidi sida unusia. Małne nał ējūāra, bajā sida neě basía. Pusa sida neě basía.

² Idjabā mλa unusia Ācōrē puru djiwidi Jerusaleñ abadada idji bλmaλba bajāneba edaa zebλrλda.* Mał purura biya querasia wērā quima edabλrλde bio djio bλ quīrāca.

³ Małbe mλa ūrīsia abalađa Ācōrē bugue biya quirumaλba nāwā jīgua bedeabλrλda:[†] “!Urīnadua! Idira Ācōrēra ēberārā tāēna bλa.[‡] Idjira ādjirā ume baya. Małne ādjirāra idji ēberārāda ɬeadia. Wārāda idjidrλ ādjirā ume baya idjabā ādjirā Ācōrē baya.

⁴ Āđi daubara idjia jūma jareya. Jūma naēna ɬeadara jōna bērā waa beudaěa, jīānaěa, aujīānaěa, idjabā puara neě baya.”

* 20:13 Beupedada pananabada. Griego bedeade bλ bλa “Hades.”

* 21:2 Mλ. Griego bedeade ɬcλrλ cartadē bλ bλa: “Mλ, Juaλba unusia.” † 21:3 Ācōrē bugue biya quirumaλba. Griego bedeade ɬcλrλ cartadē bλ bλa: “Bajāneba.” ‡ 21:3 Ācōrē. Griego bedeade bλ bλa: “Ācōrē wua de.”

5 Mañbe dji bugue biya quirude chūmʌba nāwā jarasia: “Mλa ne jūma djiwidida o bλa.”

Idjabə nāwā jarasia: “Nañ bedeara cartade bλdua wārā bedea bērā idjabə wārāda māwāi bērā.”

6 Māwānacarea idjia mā nāwā jarasia: “Mλa oida bādara jūma osia. Mλra dji Alpaa idjabə dji Omegaa.§ Mañba jara bλa mλra dji nañrābemada idjabə dji jīrūarebemada. Bariduada opichia bλbʌrl, mλa baido bogadrʌ bλda bari dobiya. Mañ baidoba zocai baida diabaria.

7 Cadjurua poyapedadarāba jūma mañgra edadia warraba dji zezadeba ne edabari quīrāca. Mλra ādji Ācōrē baya idjabə mλ warrarāda beadia.

8 Baribʌrl Crito ēpēni carea waya bearā, mλ bedea ījānaē bearā, mλa quīrīāca o bearā, mīñ beabadara, audua obadara, jāñbanara, jawaba oda ācōrē ījā bearā, sewaiđa bēa sida tλbʌ urua azupre bara uruga nūmʌne bia mīga beadia. Ācōrēba bariduada tλbʌ uruade batabueibʌrl, b̄arima umé beusiđa abadaa.”*

Jerusaleñ djiwidi

9 Mañbe bajānebema nezocarā siete epedeco eropananada aba māmaa zesia. Mañ bajānebema nezocarāba ādji epedecode siete eropananaba nañ ījūñe bearā jīrūare bia mīgabisidaa.† Dji māmaa zedaba nāwā jarasia: “Wāna. Mλa acλbiya Oveja Zaqueba quima edabʌrlada.”

§ **21:6** Griego alfabetode alpara dji nañrābema letraa, omegara dji jīrūarebema letraa. * **21:8** Apocalipsi 20:6,14. † **21:9** Apocalipsi capítulo 16.

10 Ara mañda Ācōrē Jauredeba bʌde idjia mña
eya waibla ñtl bʌmaa edesia. Mama unubisia
Ācōrē puru djiwidí Jerusaleñ abadada Ācōrē
bʌmałba bajāneba edaa zebʌrada.

11 Ācōrē dorrodorroaba mañ purura dorrodor-
roa basia. Urua basia mōgara biya quiru nēbla bʌ
quīrāca, jaspe mōgara quīrāca. Ėsā querasia vidrio
quīrāca.

12 Mañ purura ñtl mōgaraba audu jūrā ca basia.
Eđa wābadara doce panasidaa. Eđa wābadaza
bajānebema nezocada aba basia. Mañ awara Israel
warrarā doce panana trñda eđa wābadaza aba bá
beasia.

13 Eđa wābadara ñmādau odjabariare ūbea
panasidaa, ñmādau baebariare ūbea panasidaa,
orro abaare ūbea panasidaa, idjaba dewarabema
orroare ūbea panasidaa.‡

14 Mañ puru audu jūrā ca bʌra doce mōgara ñrñ
basia. Mōgaraza Oveja Zaqueba doce diabuedarā
trñda aba bá beasia.

15 Bajānebema nezoca mñ ume bedea bʌdaba
éjūñ zabada oro odada eroëasia. Puru, dji eđa
wābada, puru audu jūrā ca bʌ sida zai carea
eroëasia.

16 Mañ éjūñ zabadaba bajānebema nezocaba pu-
rrura zasía. Dji puru zadara jümaena abarica basia.
Dji drasoara, dji jedea sida abarica basia. Dji
zadara 2,200 kilómetro basia.§ Dji drasoada, dji
ñtlada, dji jedea sida jümaena abarica basia.

‡ **21:13** *Orro abaare, dewarabema orroare.* Griego bedeade nāwā
bá bла: “Al lado norte y al lado sur.” § **21:16** *2,200 kilómetro.*
Griego bedeade nāwā bá bла “12,000 estadia.”

17 Mañbe puru auðu jūrā ca bəl sida zasía. Dji zaðara bicaca 144 basia.* Nañ ẽjūñebemarāba zabada quírāca bajãnebema nezocabá zasía.

18 Mañ purura jūmaena oro idji awa quiru oda basía. Mañra vidrio ẽsã quiru quírāca basía. Dji puru auðu jūrā ca bəlra jaspe mõgaraba cada basía.

19 Mañ auðu jūrā ca bəlra doce mõgarara ñrl̄ basía. Mañ mõgarara jūmaena biya quedeasia. Nañrābemada jaspe mõgarada basía. Mañare zapiro mõgarada basía. Mañare ágata mõgarada basía. Mañare esmeralda mõgarada basía.

20 Mañare ónica mõgarada basía. Mañare cornalina mõgarada basía. Mañare crisólito mõgarada basía. Mañare berilo mõgarada basía. Mañare topacio mõgarada basía. Mañare crisopraso mõgarada basía. Mañare jacinto mõgarada basía. Jírñare amatista mõgarada basía.

21 Mañ purude eda wãbada doce panlra neta nẽbla bəl oda basía.† Eda wãbadaza neta aba oda basía. O puru ẽsi bəlra oro idji awa quiru oda basía. Mañra ẽsã querasia vidrio quírāca.

22 Mañ purude Ăcõrē de dromara mña unuẽ basía neẽ bẽrã. Ăberãrãba dadjurã Boro Ăcõrē jūma poya bəl quírãpita, Oveja Zaque quírãpita bida bia bedeadia idji de dromane obadapedada quírāca.

23 Amâdau neẽ, jedeco neẽ bida mañ purura ñna nûmabaria Ăcõrē dorrodorroaba, Oveja Zaqueba dia bəl ñnaa bida.

24 Mañ puru ñnaaba druaza ñna beadia jūmarãda mañ ñnaane nîbadamãrẽ. Idjabá druazabema

* **21:17** Bicaca 144. Cápuriñ bedeade bəl bəla “65 metros.” † **21:21** Neta nẽbla bəda. Griego bedeade bəl bəla “perla.”

bororāba ne bia eropanra mañ purudaa ededia.[‡]

²⁵ Diamasira neě bai bērā mañ purude eda wābadara ewariza jūātrədaca baya.

²⁶ Jūma druazabemarāba ne bia eropanra mañ purudaa ededia.[§]

²⁷ Baribrla ne jūma Ācōrēba bia unucara mañ purude eda edecara panla. Cadjirua obadara, se-waidā ɓea sida eda wācara panla. Abebē ewariza zocai ɓeadi cartade trəl bá ɓeadrl poya eda wānia. Mañ cartara Oveja Zaueba eroɓla.

22

Do zocai bai diabari

¹⁻² Māwānacarea bajānebema nezocaba do pāpārā quiruda māa unubisia. Ńsā querasia vidrio quirāca. Mañ baidoba zocai ɓaida diabaria. Ācōrē idjabā Oveja Zaue bugue biya quirudeba mañ dora purudēbema o jedea ɓl ̄esi wea ɓla. Do orroza bacuru nejō zocai ɓai diabarida ɓasia. Mañ bacurura jedecoza zaubarida. Mañ bacuru queduada ɓla druazabemarā cacua bia pananamārēā.

³ Ācōrēba biě ɓai jaradada mañ purude neě baya. Ācōrē idjabā Oveja Zaue bugue biya quirura mañ purude ɓaya. Mama Ācōrē nezocarāba idjía bia bedeadia.

[‡] **21:24** *Druazabema bororāba ne bia eropanra mañ purudaa ededia.* Mañ bedeara idjabā nāwā traducida ɓla: “Druazabema bororāba mañ purudaa wānia Ācōrēa bia bedeadī carea.” [§] **21:26** Mañ versículora idjabā nāwā traducida ɓla: “Idjabā druazabemarāba mañ purudaa wānia Ācōrēa bia bedeadī carea.”

⁴ Idji quīrāra ununia idjabā idji trāra ādjirā dratude bá eroþeadia.

⁵ Diamasira neē baya. Dadji Boro Ācōrēba ãnaada diai bérā, ïbírā neē idjabā õmādau neē biða ēberārāra bia þeadia. Ewariza ādjirāra idji ume ábaa dji bororāda þeadia.

Crito dārāéne zeidebema

⁶ Maðbe bajānebema nezocaba māa jarasia: “Jūma nað bedeara wārāa idjabā wārāda māwāya. Dadjirā Boro Ācōrēba idjideba bedeabadarāa bedeabibaria. Idjiablrā bajānebema nezocada diabuesia idji nezocarāa cawabimārēā dārāéne cārēda sāwāida.”

⁷ Jesuba jarasia: “jÚrīnadua, māra isabe zeya! Nað cartade bá bla dārāéne cārēda sāwāida. Bio bia bla jūma nað cartaðe jara bá ïjā bla.”

⁸ Māra Juaða. Jūma maðgla unusia idjabā ûrīsia. Māwānacarea māra bajānebema nezoca jīrū caita chīrāne þarru cobesia bia bedeai carea. Māwā osia idjia jūma maðgla unubiða bérā.

⁹ Bariblrā idjia jarasia: “Jāwā orādua, ãtebblrā Ācōrēablrā bia bedeadua. Māra Ācōrē nezo-cada jāwā quirua bá quirāca, djabarā Ācōrēneba bedeabadarā quirāca, idjabā jūma nað cartaðe jara bá ïjā bea quirāca.”

¹⁰ Idjabā jarasia: “Nað cartade bá bla dārāéne cārēda sāwāida. Maðra mērā eroþarādua jūma dārāéne māwāi bérā.”

¹¹ Cadjirua o bbla idji cawa cadjiruade þadua. Ne jūma Ācōrēba quirāca o bbla idji cawa mañne þadua. Bariblrā jipa o bbla ewariza jipa o þaida

þla. Idjabə Ācōrē itea bia þra ewariza Ācōrē itea bia baida þla.”

¹² Jesuba jarasia: “¡Úrñadua, m̄ra isabe zeya! Zeb̄r̄de m̄a jūmarāa ne diai carea eneya ādjia opedada quīrāca.

¹³ M̄ra dji Alpaa idjabə dji Omegaa.* Mañba jara þla m̄ra dji nañrābemada idjabə dji jīrñarebemada.

¹⁴ Bio bia þeaa cacuade jābada tāto eroþeara. Ādjirāra purude eda wānida panla nejō zocai þai diabarida jōni carea.

¹⁵ Barib̄r̄l̄ cadjirua obadara, jāibanara, audua obadara, miñ beabadara, jwaba oða ācōrē ēpēbadara, idjabə sewa oya þeara jūma dajadaare duanenia.[†]

¹⁶ M̄ra Jesua. Bajānebema nezocada diabuesia jūma mañḡra djabarā þeaza jaramārēa. M̄ra Davideba zedaa, idjideba tununaa.[‡] M̄ra Diapedabema Chīdau Uruga Þa abadaa.”

¹⁷ Ācōrē Jaureba, Oveja Zaque quima abada bida nāwā jara panla: “¡Zedula!” Mañ ûrñ þla jaraida þla: “¡Zedula!” Dji opichia þra zeida þla baido zocai þai diabarida domārēa. Mañ baido do quīrñ þla bari doida þla.

¹⁸⁻¹⁹ Nañ cartade þa þla dārāéne cārēda sāwāida. Nañ cartade þa þla ûrñ þearāa m̄a jaraya: bariduaba nañ cartade þa þla audu jaraib̄r̄, Ācōrēba nañ cartade bia mīgai jara þla idjira bia mīgabiya. Idjabə bariduaba nañ cartade þa þla mañr̄

* ^{22:13} Griego alfabetode alpara dji nañrābema letraa, omegara dji jīrñarebema letraa. † ^{22:15} Cadjirua obadarā. Griego bedeade þa þla “usa.” ‡ ^{22:16} Isaía 11:1-10.

awara jaraibλrλ, Ācōrēba idjía nejō zocai bai dia-baridebemada idu jōbiēa idjabα Ācōrē purude eda idu wābiēa. Mañ nejōnebemada, mañ purudebema siδa nañ cartade bά bλa.

20 Jūma nañ cartade bά bλda Jesuba wārāana a bλa. Nāwā jara bλa: “;Wārāda mλra isabe zeya!”

Bia bλa isabe zeida. § ;Zedua dairā Boro Jesu!

21 Mλa quīrīā bλa dadjurā Boro Jesuba idji biadeba jūma bārāra careba baidα.

§ **22:20** Griego bedeade bά bλa: “Amén.”

**Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e